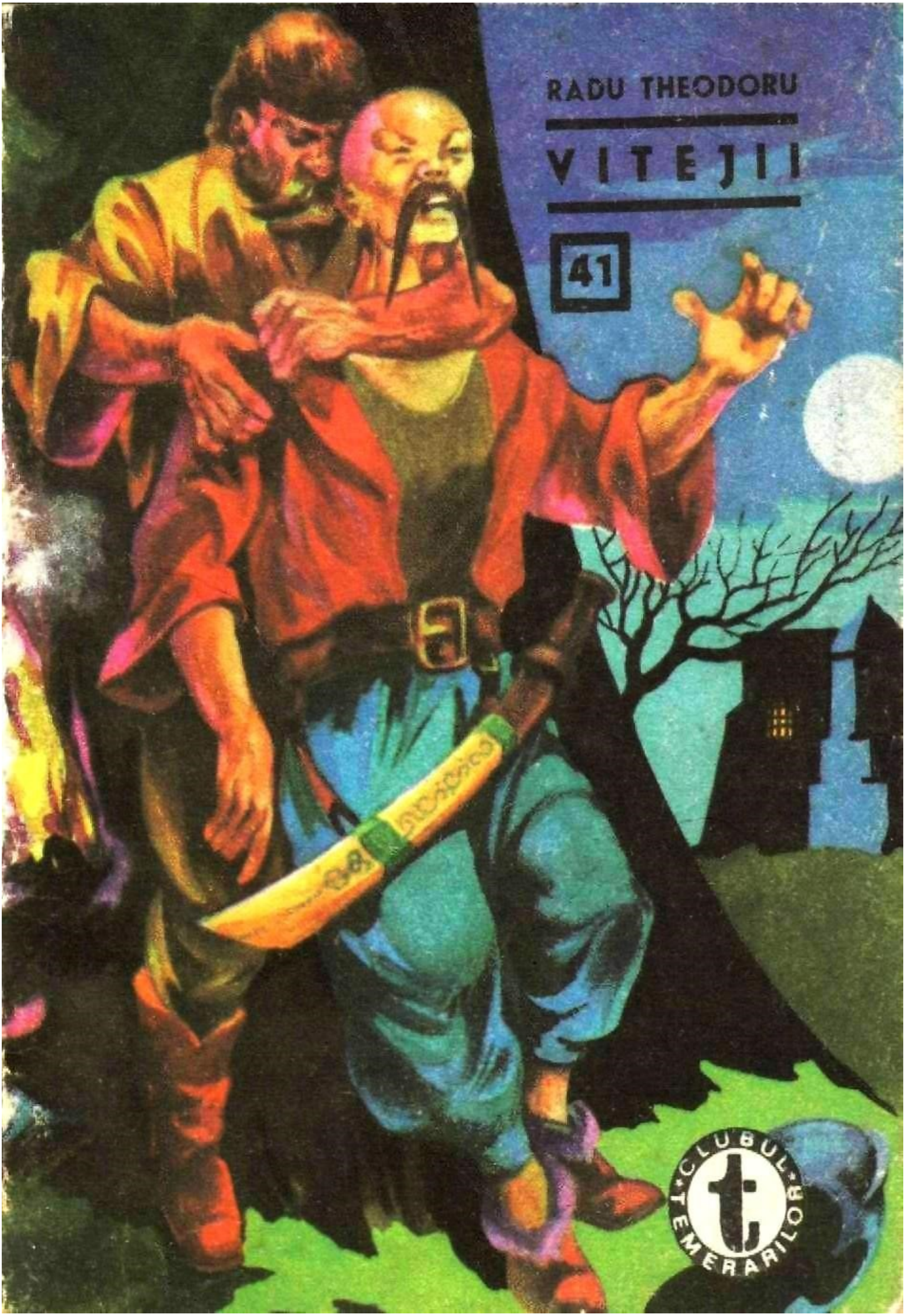
RADU THEODORU
VITEJII
41
CLUBUL TEMERARILOR

RADU THEODORU

VITEJII

Volumul 2

Colecția
CLUBUL TEMERARILOR
NR.41

virtual-project.eu

București - 1967
EDITURA TINERETULUI
Redactor responsabil:
DELIA DAMIRESCU
Tehnoredactor:
GABRIELA ILIOPOLIS
Coperta de
DUMITRU IONESCU

• STAFIILE

• Capitolul 1

Gligor Cocostârc face semn de sub gorun. Cinci spătărei culcați în zăpadă, la câte cincisprezece pași unul de altul, alunecă frânghiile înghețate pe parii bine bătuți în pământ, ridicându-le câteva palme domnești. Se ciucesc în adăposturi. Trâmba de călăreți nogai se apropie într-un vârtej de ropote și chiuituri. Gligor Cocostârc își scoate de sub sarică arma lui din tinerețe. Un biloi de fier cât doi pumni zdraveni, prevăzut cu ghimpi, legat de mânerul din lemn de corn printr-un lanț de zece zale.

— Acu să vă văd, vitejilor!

— N-ai teamă, unchiule! răspund de sub tufani feciorașii.

— Ăia cu sacii, ațineți-vă.

— Ne aținem, nașule.

— Aolio, nășicule, iote-ia ce arătare…

— Stafia, unchiule!

— Sufletu lu boier Dragu.

— Ăla ne-ngropatu.

— Ia să nu mai crâcniți. Vă auz dinții, firoscoșilor.

Stafia, văluri albe, cap de mort cu găvanele aruncând flăcări, purtând coadă de cal și vorbind gros, se dă după gorun.

— Mai poți, Războiciule?

— Mai pot, tartore. Stai să m-așez mai bine.

Va să zică, stafia are două glasuri. Feciorașii amuțesc… Unul, Florea, simte că-l ia cu leșin de la lingurică.

— Dacă mă mai lovești cu pintenii, te ia dracu, Războiciule.

— Taci și mână. Uite-i.

Stafia se clatină, deșirată până sub crengile gorunului. Iese în calea tătarilor, atunci când cei dintâi cai se dau peste cap, încurcați în frânghiile întinse și când Gligor Cocostârc sare șontâcăind din adăpostul codrului, rotindu-și buzduganul deasupra capului.

Radu Ghețea își dă seama că de data asta tătarii sunt conduși de o minte limpede. La un semnal, trâmba se rupe în trei.

Călăreții sar din șei. Se reped cu săbiile asupra feciorașilor care se străduiesc să arunce sacii în capul tătarilor căzuți de pe cai. Căpitanul își spune că are în față întregul koșun[1] din aripa stângă a avangărzii. Și că jocul poate să iasă prost. Cu atât mai prost cu cât una din trâmbe se oprește-n buza capcanei. Călăreții aruncă arcanele în gropan, îndemnându-i pe cei căzuți să se agațe de ele. Cealaltă încearcă o mișcare prelinsă în lungul codrului, să cadă în spatele luptătorilor.

— Acu, Glafiro! Ține-te lângă mine, strigă Ghețea.

Ridică sabia. Îi răspunde sclipetul săgeților repezite în ghebele tătarilor de Mârzea și cei din Ologi. Când se repede de pe gorgan, se-ntreabă dacă Racea e în toate mințile, încercând să facă pe strigoiul, acum după ce tătarii văd limpede cu ce fel de strigoi au de a face.

• Capitolul 2

— Leapădă bostanul, Răzbiciule.

— Nu pot, faraonule.

— Cum nu poți, blestemate?

— S-a-ncurcat în cearșaf.

— Te-arunc jos, Răzbiciule.

— Taci! Auzii o săgeată.

— O să ți se-nfigă una în clonț, măscăriciule!

— Măscărici e ăla de-a scornit parascovenia asta!

Racea îl mușcă pe jupân Răzbici de pulpă. Jupân Răzbici îi dă un pinten în coastă. Calul berbecește pe loc, fornăind neliniștit sub cearșafuri. Calul îl ține-n șa pe Racea. Racea îl ține pe umeri pe jupân Răzbici. Jupân Răzbici ține deasupra capului, înfipt într-o creangă, bostanul tăiat în chip de cap de mort în care ard trei lumânări trupește. Cearșafurile înnădite și prinse în spini de porumbe, cu găuri în dreptul ochilor, se-ncurcă între picioarele calului. Calul se sperie, mai ales când aude nechezatul sălbatic al basmeților[2] tătărești. Cabrează. Jupân Răzbici suduie de odoare bisericești. Unul dintre tătari, care se-ndemna nu se-ndemna asupra acelei arătări înfricoșătoare, aude înjurăturile, își

---

[1] Koșun = unitate de 100 de călăreți.

[2] Besmet = cal tătăresc.

pune calul la galop mic, trece prin spatele momâii și aruncă arcanul. Jupân Răzbici zboară de pe umerii lui Racea, răcnind:

— M-a luat Satana, drac bărbos!

Racea se zbate între cearșafuri. Calul se zbate și el. Alți doi tătari se reped cu arcanele, smulgându-l din șa. Pleacă la galop, târâindu-l prin zăpadă. Comandantul koșunului, iuzbașul Mandîc Ali baatur vede cum se încheagă dispozitivul capcanei, cum din luncă se-ndesește tragerea de arcași, cum cad vitejii lui din șei. Se ridică în scări și, scoțând strigătul de primejdie, își răsucește besmetul pe picioarele dinapoi, galopând în lungul lizierei sub adăpostul arborilor.

Căpitanul Radu Ghețea îl vede pe Racea învelit în cearșafuri, dispărând într-un nor de omăt spulberat sub copitele koșunului care se retrage în goană. Capcana răsună de strigătele nogailor vânați cu arcanele și de nechezatul îndurerat al cailor cu burțile sfârtecate de parii înfipți pe fundul ei.

• Capitolul 3

În fața lupăriei, Gligor Cocostârc sângerat în obraz. Trei feciorași întinși fără viață pe fundul săniilor. Răni cumplite de sabie la beregată. Lumânări aprinse lipite pe loitre, la căpătâie. Maicile lor bocindu-i încet. Oamenii înhamă. Treizeci și trei de tătari fără calpace, cu șubele sparte, legați de gât în lungul a trei frânghii, păziți de muieri și ceilalți feciorași nevârstnici. Câțiva spătărei spânzurând tătarii morți de subțiori, în crengile gorunului. Alți câțiva prinzând caii rămași fără călăreți. Noapte spre scapăt. Ger.

— Iată c-am agonisit brațe de muncă... Ce facem, țațo Rafiră? întreabă Glafira.

— Zic să mânăm acasă pe cei prea tineri, ori prea schilavi. Noi să ne ațînem.

— Așa zic și eu. Ne iei, căpitane, cu tălică?

Gligor Cocostârc vine, târându-și piciorul de lemn.

— Ce poruncă ne dați, căpitanilor?

— Vedeți-vă de vetre, oameni, spune Mârzea. Ați făcut destul.

— Ba.

— Ce zici, Radule?

— Întâi să-l ușurăm pe baatur Sarîh. Unde-i Ahmet?

Mârzea râde mânzește.
— Și-a adus aminte că-i tătar.
— S-a dus cu ei?
— Ca să vegheze asupra vajnicului nostru strigoi.
— Ei, căpitanilor, ce vă sfătuiți?
— S-arată ziua și vrem să știm încotro.
— Lăsați-ne să iscodim oastea hanului, îi domolește Ghețea. Duceți-vă robii. Tocmiți-vă armele. Pregătiți-vă dăsagii cu demâncare. Vă reped veste cu acest om de oaste al meu, Cârstocea. Veniți și-l cunoașteți.
Se aleg câțiva cetași. Vin și-l recunosc pe Cârstocea. Omul de arme mormăie:
— Ce vă zgâiți ca la o arătare?! Eu sunt, Cârstocea… M-ați văzut?!
— Îl rugăm pe dumnealui, Gligor Cocostârc, să rămână cu patru străji.
— Vă mulțămim, căpitanilor.
— Așteptăm poruncă.
— Suntem dornici de sângele păgânilor.
Convoiul se mișcă spre codru. Tătarii tac. Câteva sănii, muieri, niște slujbași domnești de margine, ciungi ori ologi, niște flăcăiandri și, la mijloc, robii. Deasupra, cerul lăptos al preceasului de zi. Mârzea își alătură umărul de al căpitanului Ghețea.
— Țara, spune Ghețea.
Tac amândoi, ascultând zăpada scârțâind sub pași.

• Capitolul 4

În lupărie. Bordei săpat într-un mal al Călmățuiului, sub niște rădăcini de gorun. Prici acoperit cu paie. Ocheți pentru arcași. Trei flăcăiandri cu furci, și de prici legat baatur Sarîh. Îi privește cu ochii mijiți.
— Nu știu dacă Ghazi Ghirei are să fie trist aflând că n-ai ajuns să te-ntâlnești cu prepusul lui Ferhat Characlan, baatur Sarîh, spune Ghețea. Cât despre Ieti Ghirei Kulga, stăpânul tău…
Tătarul tace. Intră în lupărie Gligor Cocostârc.
— Să nu ne mai jucăm, viteazule Sarîh… Știm totul. Toată urzeala voastră împotriva marelui han și a lui Sinan. Nu strânge

picioarele. N-am să mă apropii decât după ce n-ai să mai poți mișca. Vreau să găsim răvașul pe care l-ai luat de la hanul lui Leahu Țiparu… Unde-l ții ascuns?

— Câine!

— Cum vrei. Dezbrăcați-l! poruncește Ghețea.

Feciorașii lasă furcile.

— La focurile de tabără, ori în cele de prin ailuri, războinicii au să povestească cum și-a pierdut baatur Sarîh cinstea de oștean, lăsându-se dezbrăcat de niște copii. Copiii creștini au să-i vadă rănile viteazului Sarîh, spune Mârzea în tătară.

— N-aveți să faceți asta!

— Ba avem s-o facem. Eu însumi am să povestesc în otacul vostru această pățanie a ta.

— Pe Allah!

— Ba, și cum te-am prins cu arcanul ca pe o muiere beată, am să povestesc.

— Aman!

— Auzisem că baatur Sarîh unește vitejia cu înțelepciunea. Ești în mâinile noastre. Ce mai aștepți?

— Koșunul s-a întors spulberat de săgețile noastre. Știi bine că nu se mai întoarce, apasă Ghețea pe fiecare cuvânt.

— Dă-ne răvașul, și scapi de rușine.

— Jură pe Isa Mesih[3].

— Jur.

— Ia-l. Dar altceva nu afli de la mine, nici dacă mă arzi cu fierul roșu. Îl am în tureatca cizmei drepte.

Tătarul nu minte. Cei doi căpitani veghează până când Gligor Cocostârc trage cizma, o despică cu jungherul și scoate răvașul. După ce se dau porunci strașnice, să nu fie rușinat, și nu fie pus la munci, dar să fie păzit ca ochii din cap, se stabilesc locurile unde spătăreii vor sta de strajă, unde va găsi Cârstocea oameni de olac, totul în șoaptă, apoi cei din Spătărei se duc, luându-l pe baatur Sarîh între furci și sulițe. Rămași singuri în lupărie, căpitanii se privesc întunecat.

— Răvașul ăsta îmi arde degetele, scrâșnește Ghețea. Mie scârbă de ce am să aflu, slovenindu-l.

— Mie nu! Aici stă ceva din crugul acestui război…

Mârzea desfășoară hârtia de Genova, subțire. Citește rar cele ce urmează.

---

[3] Isa Mesih = Isus Christos.

> *„Cinstitului, viteazului și înțeleptului fiu al stepelor, de la prietenul lui, sănătate. Află, fecior al fericirii, că anul acesta turmele mele au sporit sub oblăduirea păstorilor mei și că voi sta gata să-ți vând, pentru târgul cel mare al Riazanului, capetele pe care le-ai cerut. Pentru asta trimite păstorii și oamenii tăi la saivanele mele, după cum ne-am înțeles, cu iarlîkurile măritului han, și toate vor fi spre îndestularea și bucuria noastră. Să te găsească acest răvaș în pace și fie ca el să-ți aducă aminte de credința pe care ne-am juruit-o unul altuia la un ceas greu ca acela prin care amândoi am trecut. Umblă în liniștea cugetului, spre îndeplinirea tuturor dorințelor*."

Nicio semnătură. Nicio pecete. Mârzea fornăie pe nări, mânzește.

— O taină de două ori taină. Nu-i nimic. Ia-l și păstrează-l. Acum n-avem vreme să facem pe ghicitorii.

— Din pricina lui Racea?!

— A lui și a jupânului Războici. Mă pregătesc să intru la tabăra hanului. Ziceai că ai un plan, Ghețea?

— Ți-l spun din mers.

— Atunci, în șei!

— N-am dormit de două nopți, mârâie Cârstocea. Caii sunt sleiți.

— Facem popas la prânzișor, căpățânosule.

Închid lupăria. Cârstocea grămădește neaua cu piciorul peste ușa scundă, încalecă și intrând în luncă, taie codrul spre Furculești.

— Numai de acolo putem apuca un fir, spune Ghețea.

— Gând la gând cu bucurie, frate Radule.

În lumina cenușie a zorilor, căpitanii văd lunca răscolită de copitele cailor, cai morți peste care coboară stoluri gâlcevitoare de corbi și buza neagră a capcanei, pe fundul căreia zac în nemișcare morții călăreți nogai plini de sânge și besmeții de Bugeac cu măruntaiele vărsate. Miroase a sânge, a luptă și a spaimă. Dau pinteni și intră tăcuți sub poala ninsă a codrului.

• Capitolul 5

După ce-l lasă pe Cârstocea cu caii de povară și fugarii lui Racea și Răzbici în adăpostul știut, cei doi căpitani ajung sub bolta de hamei din marginea satului. Mârzea își lepădase șuba și cușmulița, îmbrăcând una din șubele adunate de Cârstocea. Pe cap pusese un calpac din blană de vulpe, cu coada atârnându-i pe un umăr. Își hrănește șoimul coborât pe arcada șeii, dându-i din palmă bucăți de carne uscată. În fața bisericii, mișcare. Ofițerul împărătesc schimbă temenele cu un tătar crăcănat, îmbrăcat în piei de lup. Zece tătari și convoiul de spahii stau în șei. Ceilalți tătari se pregătesc de odihnă. Caii sunt trași în biserică, după ce li se slăbesc chingile. De la oblâncuri sunt desfăcute traistele cu ovăz și plasele cu fân. Soarele ridicat peste coama codrilor poleiește coifurile spahiilor, răsfrângându-se în sclipete de pe cel aurit al ofițerului împărătesc.

— Iată că în însuși koșunul de cercetare marele han are dușmani… Acest crăcănat în piei de lup se-ntâlnește aici cu trimisul lui Ferhat și uneltesc împotriva marelui han. Când te gândești, Radule, cât de șubredă e adesea puterea mai marilor lumii… Ghazi Ghirei își bea liniștit cumâșul, știind înaintea Hoardei unul din cele mai viteze și credincioase koșune de cercetași, și iuzbașul koșunului îl vinde lui Ferhat, cu gândul la cine știe ce mărire sau răsplată…

— Boierii noștri nu fac la fel?

— Nu-i mai satură iadul de măriri și averi. Dar unde să fie…

— Taci… Iată-i!

Din spatele bisericii trage a doua sanie, cea cu corturile și merindea. Din biserică sunt mânați cu latul iataganelor cele două „stafii”. Racea hărtănit bine, cu dolama numai zdrențe cu mâinile legate la spate, se oprește în prag. Se-ntinde atât cât se poate întinde în legături, cască cumplit, apoi cu glasul lui ca din butie:

— Pe barba profetului mi-e foame. Aha! Iată și un țap împărătesc. Răzbiciule, hai să ne-nchinăm acestor berbeci împlătoșați. Apoi românește:

„Iată un păgân de turc
El se uită, eu mă uit”

Războici cântă la tenor. Racea trece la bas. Se-nchină unul către altul. Racea tace. Face brusc o ploconeală. Scoate sunete ciudate. Începe să se răsucească în jurul lui însuși, în vreme ce Războici țupăie pe loc, bălăngănindu-se jalnic. Amândoi încropesc un fel de pantomimă a groazei. Pare că văd lucruri neobișnuite și, de spaimă, că se apără de niște duhuri care se reped asupra lor din văzduh. Se frământă, tropăie. Tătarii îi înconjoară de departe, cu respect. Dintr-o colibă iese Lisandru Cocora, orbul, care-și trece alăuta la piept și începe să cânte cu glas puternic, care se aude limpede până sub bolta de hamei:

„*Bine-ar fi să fiți cu grijă*
Orle-le și iarăși le,
Căci la sfat de ne-nțelegem
Duhul sfânt va pogorî
Tirla-la și iarăși la."

Racea și Războici se opresc în poziții frânte, cu mâinile deasupra capului. Lisandru Cocora cântă:

„*Urmați-mă, fii ai luminei*."

Racea își pleacă fruntea. Războici îl imită.

— Are cap pentru zece căpitani domnești, se bucură Mârzea… Hai să le dăm de știre că suntem aici, că veghem și am înțeles tâlcurile nebuniei lor și al cântecelor acestui viteaz Lisandru Cocora.

— Cum?

— Așa!

Căpitanul Mârzea își cheamă șoimul pe braț. Îi dezleagă lănțugul de argint de la picior, îl înalță deasupra capului. Șoimul cercetează văzduhul. Nu vede nimic, bate din aripi șt când aude fluierița din os de iepure țistuind, își ia zborul. Trece săgeată peste sat. Se avântă în tării. Rotește sprinten în lumina înghețată și-n limpezimile albastre ale cerului de iarnă.

— Numai să-l vadă și recunoască, șoptește Radu Ghețea.

— L-a văzut și recunoscut, frate Radule.

În adevăr, căpitanul Racea, cu capul dat pe spate, urmărește rotirile înalte ale șoimului. Mârzea ridică brațul, suflând în

fluierița care scoate un sunet subțire, prelung. Șoimul rotește încă o dată, rămâne aninat o clipă de tării. Cade glonț, cu aripile strânse, deasupra turlei bisericii, trece razant, în strigătele de admirație ale tătarilor, care-l urmăriseră cu mâinile streașină, și se lasă pe o creangă a gorunului, scuturând un pumn de zăpadă care cade pe umărul lui Radu Ghețea.

— Le-a venit inima la loc „stafiilor” noastre, zâmbește Mârzea, întinzând stânga pe care șoimul coboară cu fâlfâit scurt de aripi.

— De abia de acum încolo începe greul, dragul meu.

— Așa zic și eu. Privește.

Racea și Răzbici sunt urcați și legați peste calabalâcul din sania ostășească. Un spahiu îi acoperă cu o șubă. Ofițerul împărătesc se urcă în sania lui, arătând ceva spre codru, acolo unde stau ei. Tătarii pun străji. Garda convoiului se pune în mișcare la trap mic, luând drumul înapoi.

— Se-ndreaptă spre tabăra hanului, Răzbiciule.

— Acolo unde, mai la urma urmei, avea poruncă s-ajungă și diavolul ăsta de Racea, care mi-a mâncat zilele cu nefăcutele lui. Ce facem noi?

— Ne odihnim un ceas. Îl așteptam pe Lisandru Cocora și „ne-nțelegem la sfat unde va poposi Duhul Sfânt”…

— Mi se pare că Duhul ăsta sfânt, pentru noi se ascunde în bărboiul afurisitei de stafii… Facem precum spui. Nu l-am văzut pe Ahmet.

— Aici estem, căpitan…

— Ptiu, bată-te crucea… Radule, nu mai dau o ceapă degerată pe urechile mele. Vorbește…

— Aici nu bun stăm, căpitan.

Căpitanii își întorc caii, în timp ce pe ulița satului sania cu prizonierii ia drumul Turnului. Aud glasul puternic, bărbătesc, al căpitanului Racea, cântând vesel:

> „*Bucuria a coborât în sufletul meu*
> *Odată cu credința în prietenia noastră*.”

• ROBII

• Capitolul 1

— Carevasăzică, Răzbiciule, văzându-te Chani Ali Chansublimul han – slab și numai oase, te va pune la îngrășat. Vei fi gras și vei vorbi ca un eunuc adevărat, subțirel și tremurat, apoi îți va da în pază haremul… Ah, ce frumuseți vei vedea, Răzbiciule, fericitule, ce trupuri albe de fecioare făcând baie în lapte de măgăriță, apoi trecând în bazinele cu apă de trandafir. Atunci când vei întinde mâna să mângâi acele odalisce, vei fi cusut într-o piele de bivol și aruncat în mare… Vai ție, Răzbiciule, pentru această robie în care-am căzut!

— Mai taci, diavole! Ți-am spus că nu iese nimic din prostia aia, căzurăm ca muierile… Să ne râdă și curcile… Cum ziceai de alea care se scaldă în lapte de măgăriță?!

— Aha! Tâlharule! Te-am prins. Poftești carne de fecioară scăldată în lapte de măgăriță?! Ai de la mine trei zdupaci după ceafa aia rebegită.

— Nu mă asupri, tartore… Haide. Fă-ți cruce cu limba-n gură. Iată zidurile Turnului.

— Atâta vezi?

— Atâta.

— Dacă ești cât Statupalmăbarbăcot… Saltă-te în capul oaselor!

— Dumnezeule…

— Iarmaroc, jupâne. Iarmaroc în pământul țării, cu carne de pământean. Hei… Feciori de iapă… Lasă sania la pas, șacal chior…

Post de pază, cu cinci tătari închizând șleaul. O sanie în stânga. Alta în dreapta. La câțiva zeci de pași zidurile cetății Turnu, afumate, ciobite de ghiulele, cu ienicerii de strajă la crenele și flamura verde a Profetului fâlfâind în donjonul central. Porțile lăsate peste șanțul cu apă înghețată. În fața porților, un târg de sănii și corturi rotunde din pâslă, cu ulițe strâmte și întortocheate pe care trec la galop koșune tătărăști, plesnind din bice, ori grupuri de ieniceri înfofoliți în șube. Iuzbașul care

comandă escorta ridică stânga. Convoiul trece de postul de pază, la trap mic. Racea vede un tătar bătrân fumând pipă într-una din sănii, caii străjilor legați la codârla alteia, pe ofițerul împărătesc ridicându-se în capul oaselor atunci când dintre corturile multicolore se arată un mârzac într-o șubă de râs, păzit de zece tătari și urmat de un șir de robi, olteni după port, fără nimic pe cap, nebărbieriți, legați de gât și bătuți cu harapnicele. Din centrul acestei tabere de corturi și sănii mari cu coviltir, plină de mugetele bivolilor, țipetele străjilor și ale ienicerimii, vine la galop mare un curier. Își strunește calul în fața podului mobil al cetății. Strigă în turcă:

— Poruncă de la Chani Ali Chan Ghazi Ghirei, stăpânul popoarelor din Răsărit, iataganul nemilos a lui Alah! Bakaulii scot în vânzare a zecea parte din robii sublimului han, a cincisprezecea parte din robii lui Ieti Ghirei Kalga baatur, a douăzecea parte din robii oglanilor și minganu-noionilor. Negutătorii din cele patru vânturi ale lumii, vitejii ieniceri și supușii slavicului împărat al Deri Devletului să-și ia semnele de la Muhamed tavadjii. Târgul de robi se deschide la al treilea semnal de corn. Să nu fie larmă și înghesuială, că vă batem cu bicele.

Racea se smucește în funii. Spahiul vizitiu îl amenință cu biciul. Un tătar din gardă îi gâdilă gâtul cu vârful de oțel al suliței. Pe lângă sanie trece convoiul de robi. Fețe descompuse de durere, dolame ferfeniță, câțiva călărași domnești cu sângele închegat pe obraz, ori pe gât, priviri halucinate, miros greu de oameni nespălați și ceva nevăzut, ca un destin implacabil care apasă asupra convoiului.

— Hei, vitejilor, răcnește Racea. Sus frunțile! Întăriți-vă cugetul… Adevăr zic vouă: Cel smerit se va înălța, iar cel puternic și prigonitor se va coborî… Căscați, bă oltenilor ochii și luați seama la semnele acestei zile…

Tătarul îi apasă vârful suliței în piept. Robii ridică spre el fețe mirate. Se opresc. Harapnicele cu măciulii de plumb le plesnesc umerii, spinările. Gărzile își rotesc caii în loc. Strigă, cozile calpacelor le joacă pe umeri. Poartă arce, sulițe și pavezele rotunde agățate de arcada șeii.

— Căpitanul Racea, spune un călăraș cu urma adâncă a unei răni proaspete pe frunte.

— Uită! strigă Racea, Dar ține minte…

Nu termină. Iuzbașul Mandîc Ali baatur împinge robii cu pieptul calului flocos, de stepă. Se pleacă peste loitra saniei.

— Căpitan Racea, rânjește cu dinți lungi și galbeni… Hah! Căpitan Racea…

Sania se smucește din loc. Pe poarta cetății Turnu iese un convoi de cămile asiatice, condus de cămilari în burnuzuri negre de camelot.

• Capitolul 2

Mârzea face semn de oprire… Descălecă, și o dată cu el descălecă ceilalți. Ghețea vine lângă Mârzea. Îngenunche amândoi lângă niște urme proaspete.

— Mistreți? întreabă șoptit Mârzea.

— Mistreți și nu prea.

— Adică cum, nu prea?

— Cam târșâite. Cam înnădite…

Radu Ghețea măsoară cu palma distanța dintre urmele picioarelor din față.

— Cam grăbită dihania și cam prea mare. Ăștia de baltă sunt mai mici.

Ahmet, care adulmeca și el pe urme, se pleacă lângă o tufă deasă de porumbe. Culege ceva din spinet și-i aduce lui Mârzea.

— Om estem, spune arătându-le o bucată de pănură albă.

Se găsesc toți patru în lunca Dunării, pe marginea înghețată a unei rovine, mai jos de Flămânda și la nici cinci bătăi de săgeată de zidurile Turnului. Aud zgomotele taberei tătare, răgetele cămilelor, ale bivolilor și strigătele neguțătorilor. Vine până la ei miros iute de fum, de pâslă, de blănuri și lapte de iapă. După plecarea convoiului cu solul lui Ferhat și prizonierii, s-au ascuns în codru, nu departe de gorunul cu pricina. Au încercat să doarmă în șube. N-au ațipit bine, când Ahmet, care făcea de strajă, l-a adus la ei pe Lisandru Cocora, orbul. De la orb au aflat de târgul de robi de astăzi. Altceva n-a auzit. I-a putut strecura unuia dintre cei doi prinși – unul c-o labă păroasă și grea ca de urs – jungherul lui. Ei i-au povestit ciocnirea de azi-noapte. L-au sfătuit să se-ntoarcă la Spătărei și să țină oamenii gata de luptă.

Ahmet știa multe. Nu se amestecase cu nököt, prietenii de arme ai izbașului Mandîc Ali. Rămăsese pe lângă ostașii de rând,

printre care erau rătăciți și doi sabandji, pălmași din Crimeia. Aceștia i-au povestit despre șederea măritului han în Banat, din porunca lui Sinan, despre pleanul de zece mii de robi, despre urzelile care se țes în corturile de pâslă și mai ales despre tăierile pe care le fac haiducii lui Deli Marcu Dubrowniki în Hoardă, ținându-se pe urmele tătarilor ca un dulău turbat. De când au trecut pe aceste meleaguri, tăierile s-au îndesit. La focuri se povestește că în fruntea oștilor care-i atacă ar fi o călăreață cu o stea în frunte și sabie de foc... Știrea i-a făcut să creadă că vor putea întâlni ori cetele de haiduci, ori oștirea jupânesei Sima Buzescu.

Radu Ghețea îl strânge pe Mârzea de braț. Se aud răgete de cămile și clinchet vesel de zurgălăi. Peste platoșa de gheață care acoperă Dunărea șerpuie o caravană de cămile și măgari acoperiți cu stofe roșii, albastre și portocalii. În frunte, un bătrân venerabil, cu barbă albă, călare pe o cămilă flocoasă de Gobi, cu panaș roșu din pene de struț la căpăstru, clopoței de argint, clinchenind dulce la gâtar, și șa galbenă de Damasc. Caravana e păzită cu strășnicie de două rânduri de călăreți în burnuze negre, cu lăncile la picior.

— Mustafa Muhamed al Ghazal, șoptește Mârzea cu un tremur de scârbă și dușmănie în glas.

Numele celui mai cunoscut negutător de robi de pe țărmurile Mării Negre plutește sub bolta de crengi ca o amenințare cumplită.

— Să ne grăbim, frate Radule, dacă vrem să vedem ochii vajnicului nostru prieten.

Se strecoară pe urma prepusului mistreț, strângând prăselele jungherelor. Când desișul devine aproape de netrecut Radu Ghețea îi spune să rămână acolo. Îi arată alte urme de mistreți venind din dreapta, din stânga, împreunându-se cu urma ținută de ei și ducând toate spre trunchiul scorburos al unei sălcii străvechi, veghind malul râpos al unei iezături. Zăpada afânată, înmuiată de soarele ridicat spre amiazi, scârțâie ușor, abia auzit. Din crengile de răchită roșie, lovite, se scutură o pulbere rece, strălucitoare. Radu Ghețea rămâne mirat la piciorul sălciei. Urmele se opresc retezate. I se pare că sub una din rădăcinile sălciei vede o spinare de mistreț. Nu visează. O spinare și un cap care se leagănă la stânga și dreapta. Și încă ce cap. În loc de colți, mustăți. În loc de gușă, un bărboi negru. Face un pas.

Altul. Un fâșâit, zborul unor matahale negre – și cade doborât în zăpadă, cu vârful unui jungher, rece, proptit în ceafă.

• Capitolul 3

— Astea-s mirosurile pe care soarta ți le-a hărăzit pe veci, iubețule Răzbici.

— Râde hârb de oală spartă!

— Îmi place că mă ții în proverbe. Ăsta-i miros de palmeni. Țțț! Ce mai bunătăți de tăiței cu carne de iapă bătrână sunt palmenii ăștia! Și uite-le pe tătarce ce mai ostenesc la cazanele lor cu supă de rântaș cu ovăz. Ai să mănânci ovăz, Răzbiciule, până când ai să nechezi ca oțopinele deșălate de la căruțele slugeriei domnești.

Sania trece la trap întins printre case de pâslă și nuiele, puse pe tălpici. Racea îi explică duhovnicește soțului său că astea sunt așezările tribului nomad Șiurakiül, spaima stepelor dintre Nipru și Volga, trib care dă cei mai sălbatici călăreți ai Hoardei. În fața caselor acelora pe tălpici ard focuri zdravene la care tătarcele pregătesc masa gintei lor, se foiesc copii îmbrăcați în blănuri și feciorașii mână la trap, cu strigăte ascuțite, tabunul de iepe pentru muls.

Un loc gol într-o margine de luncă, cu cai așezați la conovețe pe rânduri dese, străji rezemate în sulițe, corturi ostășești din pâslă și dincolo de acest mingan al keșigului, adică mia de oșteni a gărzii de zi – unitate de frunte a armatei – Racea vede tuiurile roșii înfipte în fața unui cort din pâslă albastră-aurie, înconjurat de alte corturi mai mici, roșii, verzi și albastre, vegheate de călăreți încremeniți în șei.

— Iată-ne ajunși la otacul măritului han, jupân Răzbiciule. Răsuflă adânc, spune de trei ori Tatăl nostru și pregătește-te să fii prăjit la foc scăzut.

— Mi-ai împuiat urechile cu glasul ăsta dogit. Mai bine în frigarea hanului, decât lângă limba otrăvită a domniei-tale… Cum ne purtăm în fața hanului?

— După împrejurări.

— Mai suntem nebuni, ori ba?

— Se va vedea. Taci… Cască ochii, și la o adică…

— La o adică n-am lipsă de învățături. Aține-te…

Un corn sună prelung și ascuțit. Îi răspund alți corniști. Cineva bate cu latul iataganului într-o pavăză rotundă, de aramă. Călăreții de gardă se rup în două, alcătuind un coridor din cai flocoși, paveze, lănci și fețe împietrite, galbene, cu ochii tăiați pieziș.

— Chani Ali Chan, prin puterea cerului veșnic, prin ocrotirea puterii celei mari, stăpân al Răsăritului, se află la meditație. Alah să-i dea gânduri de slavă… Așteptați aici porunca.

Ofițerul de gardă se-nclină în fața curierului împărătesc, care rămâne nemișcat în sanie.

— E un tâlc în treaba asta, mârâie Racea, și, pe barba profetului, mi-aș rade jumătate din mustață să știu ce face cu adevărat Chani Ali Chan în clipa de față.

Nu isprăvește bine ce are de spus, și în locul gol dintre tabăra de case din pâslă a tribului Șiurakiül și garda din tabăra hanului, loc cu zăpada răscolită, este mânat cu bicele un convoi de femei între două vârste, despletite, cu picioarele învelite în zdrențe ori în rămășițe de opinci, bucăți de șube sau un fel de sandale împletite din frânghie de paie. Muierile țipă, unele tac cu capetele lăsate în piept, ciufulite, altele își cheamă bărbații, se bat cu pumnii în piept, văicărindu-se în toate limbile dunărene: românește, sârbește, bulgărește, ungurește. Ba se văd și câteva șvăboaice blonde, cu ochi albaștri, altădată dolofane, unele îmbrăcate în haine de sărbătoare, așa cum le-au prins năvălitorii la ieșirea din biserică. Două rânduri de sulițași tătari, în șube albe, își pleacă vârful luciu al armelor spre piepturile neguțătorilor care fac larmă de nedescris, țipând și blestemând în turcă, în armeană, arabă și ebraică, ridicând deasupra capetelor iarlîkurile eliberate de bakaulii hanului, cerând întâietatea la cercetarea și alegerea robilor. Iuzbașul tătar, într-o șubă cu cusături de piele roșii, albastre și negre, molfăie o bucată de carne uscata. Când neguțători de robi se întrec, îi atinge cu latul iataganului peste șale, făcându-i câini nesătui sau șacali.

Racea și Răzbici înlemnesc. Și unul și altul văzuseră târguri de robi prin Dobrogea, ori dincolo de Nistru, ori la Adrianopole și Istambul. Acesta, din pământul țării, sub zidurile Turnului pe care fluturase steagul slăvitului Mircea Bătrânul îi răscolește până-n străfunduri. Din toate părțile taberei tătare, dintre casele de nuiele și pâslă, dintre săniile cu coviltir, dintre corturile

căpeteniilor sunt aduși robii hotărâți să fie vânduți aici. Cete de bărbați buni de muncă, mânate cu harapnicele, cete de copilandri, ori de codane, ori de copii până-n zece ani, trențăroși, nespălați, fețe crispate de spaimă, cu fumul focurilor intrat în pori, priviri hăituite, și, dintr-o dată, strigătul sfâșietor al unei femei:

— Voicooo, Voichița maichii. Voichițăă…

Înaltă, despletită, cu o coamă de păr negru, ușor brumat, o femeie se smulge dintre celelalte și se repede spre una din cetele de codane, mânate spre locul unde un tătar bătrân întinde pe zăpadă câteva cergi roșii. Acea Voichiță, mlădie și copilă, cu boi alb. Sprâncenată și codată, izbucnește într-un țipăt neomenesc:

— Mamăă! Măicuța mea, nu mă lăsaaa!

Un arcan șuierând veninos. Femeia prinsă de gât cade-n genunchi. Rămâne o clipă nemișcată, cu ochii holbați, ieșiți din găvane. Zgreapțănă zăpada cu unghiile. Hohotește, se bate cu fruntea de zăpadă și-și sfâșie treanța care-i acoperă pieptul. Jupân Răzbici vede cum din ochii căpitanului Racea curg lacrimi mari și-l cutremură plânsul mut, stăpânit, al acestui războinic temut.

• Capitolul 4

— Ia ridicați mâinile că v-a luat Israfil, ordonă Mârzea în turcește, amenințând pe cei patru oameni cu pistoalele.

Ahmet ține arcul întins. Cârstocea, pistoalele. Radu Ghețea se ridică din zăpadă, unde-l bușiseră. Privește atent namila bărboasă, învelită peste dolamă în pielea de mistreț. Râde.

— Frumos îți șade, sfinția-ta, să-mbraci blana jivinelor din pădure și să asuprești oștenii domnești!

— Aolică, muică, și cei trei sute doișpe părinți… Să nu crezi în minuni… Închinați-vă, diavolilor, degrabă domniei-sale căpitanul de Pădureț.

Namila își scoase de la brâul plin de hangere și pistoale o cruce de stejar lustruit, cu brațul de jos în formă de ghioagă, plin de cuie din oțel, și-l atinge cu ea pe cel mai apropiat însoțitor.

— Nu văzuși, bă Alisandre, păcătosule, că-i căpitan domnesc?

— Nu-l văzui, părinte, că venea ca râsul. Aoleo, nu mă mai spovedi, că-mi ajunge.

Popa Stoica din Fărcașele Romanațiului, căruia voievodul îi încredințase paza moșiilor sale din Oltenia, ca și întreaga pază a mărginimii oltenești, iese gâfâind din scorbura în care se vârâse. După ce-l cunoaște pe Mârzea, întinzându-i la sărutat crucea ghintuită, căreia i se dusese vestea în toată oștirea, că e mai mult ghioagă decât cruce, le povestește despre așezarea taberei hanului, despre târgul de robi de astăzi și mai ales despre:

— O taină și o bucurie pe care vi-o mărturisesc de îndată… Aveți porunci de la măria-sa?

— Avem, preasfinte, chiar pentru duhovniceasca ta față.

— Hm! Sunt însetat să le ascult, precum cel rătăcit în pustie de apele izvorului. De iscodit nu mai avem ce iscodi… Acu, dacă n-aveți alte porunci, urmați-mă întru tămăduirea grijilor trupului și ale sufletului.

Râde în bărboi și le face semn să-l urmeze. Când se ridică în capul oaselor cu pielea de mistreț atârnându-i pe spate, căpitanii își dau coate.

— N-aș vrea să-i încap pe mână la spovedanie, șoptește Mârzea.

— Nici eu n-aș vrea, mârâie popa, tăind lunca spre un cot al Dunării, acoperit cu lăstăriș de răchită, bolți de hamei și iederă sălbatică de-a valma cu sălciile vechi cât lumea, crescute la malul fluviului.

Căpitanii rămân mirați când dau peste străji tupilate în zăpadă, pe care popa Stoica le țistuie ca pițigoii. Trec pe sub bolțile înzăpezite, pe care joacă soarele în raze vesele și ajung într-o rovină adâncă, mărginită de mărăciniș des. Simt miros de cai și oameni… O spărtură în mărăciniș, o potecă săpată în zăpadă, alt brâu de mărăcini, lăsat pe-o coastă repezită în jos și, după ce trec de câțiva arini, unii înfrățiți dintr-o tulpină, ajung în rovina ascunsă sub sălcii, șerpuită, largă de o sută de pași în care e așezată o adevărată tabără ostășească de corturi din pănură albă. Niciun foc. Niciun zgomot. Popa Stoica râde în bărboi, văzându-le mirarea.

— Ne pricepem noi și la ostășie, nu numai la liturghie, căpitanilor… Ha! Ha! Iote, ia, tabără sub nasul măritului han și al ienicerimii de la Turnu. Asta-nseamnă să fii de-al locurilor. Te

ascund luncile, ca pe sufletul pământului. Rovina asta merge pe lângă Dunăre, până la Flămânda și Valul lui Traian. Așa că avem pe unde ieși din codru. De când trecurăm Oltul în Vlahia Mare, avem călăuze dintre mărginași… Poftiți…

Se-ndreaptă spre un pâlc de sălcii gigantice, cu scoarța crăpată de bătrânețe, sub care veghează patru străji în dolame de aba și unde se vede un cort rotund din panură de oaie țigaie.

— Bă Alisandre, răscumpărate, având grijă de oamenii de arme ai căpitanilor. Și de cai, liftă ce ești.

Popa tușește în bărboi. Își rușinează mustățile. Leapădă pielea de mistreț.

— Ce tot te foiești pe-afară, preasfințite? se aude din cort glasul plăcut al unei femei. Spune-mi ce ai iscodit.

Perdeaua de la intrarea cortului se ridică smucit. Iese o jupâneasă voinică, mlădie, purtând nădragi bărbătești din stofușoară flamandă verde, vârâți în cizme din blană de veveriță, cațaveică din blănițe de jder, încinsă cu brâu de piele în care a înfipt jungherul cu prăselele bătute în rubine. Are trăsături frumoase, gura mare, sprâncene negre, groase, ochi adânci, neliniștiți. Își poartă cosița pe umeri legată cu o diademă încrustată cu peruzele. Căpitanii se-nchină cu mâinile la inimă.

— Ți-adusei vești de la Scaun, mărită jupâneaso Sima. Primește-i cum se cuvine pe acești căpitani domnești.

— Iată-l pe căpitanul Radu Ghețea, credinciosul vărului nostru Mihai, spune jupâneasa Sima Buzescu, zâmbind și întinzând mâna.

Radu Ghețea pleacă un genunchi. Se descoperă. Sărută mâna albă, frumoasă, cu unghiile lăcuite, mirosind ușor a apă de trandafir. A băgat de seamă că Sima Buzescu n-a spus „măria-sa”, ori „voievodul nostru”, ci „vărul nostru”, și se sfătuie pe sine să ciulească urechea, ascultând mai mult și vorbind cât se poate de puțin. După ce sărută mâna și Mârzea, popa Stoica spune mârâit:

— Când am să mă-nvrednicesc și eu, robul lui Dumnezeu, de asemenea bucurie, jupâneaso Sima?

— Robul lui Ucigă-l crucea, râde soția lui Stroie Buzescu, făcându-le semn s-o urmeze în cort.

Căpitanii întâlnesc ceva cu totul neobișnuit în taberele ostășești. Pe lângă bogăția de blănuri de urs și râs, lighenașele de aur, carafele smălțuite, pe măsura unei jupânese din neamul

Buzescu, văzute și în corturile marilor boieri ai țării, un gherghef la care jupâneasa tocmai isprăvise un cap de leu, sabia, pavăza și lângă pavăză, sculurile cu lâniță, o tipsie cu cărbuni aprinși și-ntr-un colț o fecioară în port oltenesc, cu cizmulițe în loc de opinci, care împletește un colțun de lână, furându-i din privirile strecurate pe sub genele mari, întoarse și parcă speriate.

— Căzurăm într-o cumpănă și o urgie cumplită, spune jupâneasa Sima Buzescu, așezându-se între blănuri. Stați, domniile-voastre, căpitanilor. Așază-te, părinte… Ajunsei la capătul puterilor, căpitanilor. Aștept vești de la soțul meu Stroie. Aștept poruncile lui. S-a auzit în tabăra mare cam ce județ i-am făcut până acum hanului?

— Auzit jupâneaso Sima.

— Să se știe că nu dormim pe cuptor, ca altele. V-ascult.

Își lăsă obrazul în palmă, trecându-i printr-o privire ageră, vie și iscoditoare…

… La un ceas după-amiază, din rovina unde erau ascunse taberele jupânesei Sima Buzescu și popii Stoica din Fărcașele Romanațiului, iese un convoi ciudat. Căpitanul Mârzea, îmbrăcat în șubă și calpac tătărăsc, târându-l legat de șa pe însuși popa Stoica, cu anteriul făcut ferfeniță. După el, căpitanul Radu Ghețea, îmbrăcat în neguțător raguzan, apoi Ahmet, trăgând un cal de povară cu doi saci plini de frânghii pentru legat robii. Sub frânghii, câteva făclii, iar sub făclii, junghere țărănești cu lama lată și ascuțișul ca briciul. Jupâneasa Sima ieșită în fața cortului le spune:

— Atunci, așa cum ne-nțeleserăm, și nu vă temeți că n-o să fim acolo unde ne chemați.

De sub pologurile celorlalte corturi ies în priveală călărași boierești și domnești, adunându-și tohoarcele pe umeri.

— Să v-ajute Dumnezeu, vitejilor, spune un cetaș bătrân, și-i binecuvântă.

— Aolio, sfinția ta, că nu ți se șade rob nicicum. Parc-ai fi urs, spune un oștean chior.

— Adevăr grăit-ai, Picior de iepure, nu mi se șade rob nici mie, nici vouă, acum și-n vecii vecilor, amin.

Convoiul urcă buza prăvălatică a rovinei, îndreptându-se în pas repede spre gheața albăstruie a Dunării. Pe malul bulgăresc plutesc văluri subțiri de cețuri albastre din care abia se desemnează donjoanele puternice ale fortăreței Nicopole.

• Capitolul 5

— Dumnezeule mare! spune Racea, înăbușindu-și glasul. Orice ar fi, trebuie să scăpăm. S-aducem asupra Hoardei toate trăsnetele oștirii lui vodă.

— Stai potolit. Nu te mai uita acolo.

— Ba mă uit, jupân Răzbici. Mă uit să mă cutremur și să-mi aduc aminte până-n mormânt.

Codanele sunt împinse pe cerga roșie. Străjile ridică lăncile. Din tabără năvălesc neguțătorii de robi. Caftanele blănite ale turcilor și evreilor se amestecă printre humusurile arabilor, șubele armenilor sau pelerinele raguzanilor. Tătarii din garda hanului, care păzesc copilele, plesnesc cu harapnicele pe deasupra capetelor neguțătorilor. Fac liniște și ordine cu latul iataganelor și coada sulițelor. Tătarul bătrân, înfofolit în cojoc din blană de lup, purtând agățată de gât o „paitză” de argint cu cap de tigru, ridică mâna. Se face liniște. În liniștea aceea, cei doi oșteni aud plânsul răzbit al copilelor.

— Din voința Dumnezeului celui mare și din nemărginita sa milostivire față de stăpânul nostru, binecuvântat să fie numele hanului, din al cărui plean scoatem la vânzare aceste copile curate ca bobocii din grădinile lui Alah! Iată aici o copilă cu părul ca răsăritul soarelui și carnea de marmoră, în stare să fericească pe bătrânul înțelept de o sută de ani…

În spatele bătrânului hachim, arendaș al afacerii cu vânzarea robilor, se instalează doi scribi. Își ascut penele. Desfac niște catastife uriașe unde sunt înregistrați robii.

— O sută de galbeni, ori de taleri, ori de guldeni, preafericiților într-un Alah! Haide. Măritul han se milostivește de voi. Priviți carnea fecioarei, alabastru minunat, neprihănit ca cerul de vară…

Hachimul desface copila la piept. Neguțătorii strigă și se vaită din străfundul bojocilor:

— O, vai, ce să facem cu un copil mic și prăpădit ca ăsta?

— Pe Alah! Până să ajungă bună pentru harem, asta ne sărăcește.

— E plină de vânătăi, diavol bătrân.

— Tăceți, șacali flămânzi! Vă jur pe coran că n-o dăm sub o sută de galbeni. Mai bine o ducem la Bachcisarai, pentru plăcerile slăvitului han.

— Moare de ger.

— Așa să crezi tu, cămilă bătrână. O ținem în blănuri și-n sanie.

Văicăreli. Sudalme. Clinchet de clopoței, vesel. O clipă de tăcere adâncă. Neguțătorii se strâng umăr în umăr. Stol de corbi stârnit de lângă pradă. Își face apariția cămila de Gobi cu panaș roșu din pene de struț, pe cocoașa căreia se leagănă un bătrân cu barbă patriarhală.

— A venit Mustafa Muhamed al Ghezal…

— O să luăm numai pleava.

— Alah în Alah, ce nenorocire…

Hachimul bate o temenea adâncă. Spune din gât:

— Fii binevenit, Mustafa, Muhamed al Ghezal… cel ce-l fericești pe împăratul lumilor cu frumusețile tuturor popoarelor.

— Chutbe! răspunde bătrânul.

La un semn, cămila îngenunchează. Doi călăreți arabi descălecă dintr-un salt, grăbindu-se să-l sprijine pe bătrân de subțiori.

În aceeași clipă răsună chemarea cornilor. Din josul taberilor se aud țimbalele. Tropote înăbușite. Pe lângă sania prizonierilor trece la galop un călăreț gras, cu fața rotundă și unsuroasă, cu mustăți galbene-roșcate și o bărbiță de țap, îmbrăcat în caftan din blăni de râs, urmat de gardă și un purtător de tui. Neguțătorii se frâng din șale, bătând temenele adânci.

— Să fii slăvit în veci, Ieti Ghirei Chalga, neasemuitule!

— Aha! mârâie Racea… Să ciulim urechile. Uite diavolul cum trece pe lângă solul lui Ferhat, fără măcar să-i arunce o privire… Vulpoiul.

Agitație în fața cortului marelui han. Săniile se pun în mișcare. Gărzile le fac loc. Ofițerul împărătesc este luat de subțiori de doi iuzbași în șube cusute, cu izvoade colorate. De sania lor se apropie patru harban u-noioni – comandanți de zece, uriași, cu trăsături mongoloide pronunțate. Îmbrăcați în blăni de vulpi albe, cu „paitzele” gradului lor la gât. Războici vede că sunt de aramă, simple, agățate cu lănțug tot de aramă și că pe ele scrie: „Să dați ascultare voi cei zece, acestui harban u-noion al nostru”… nu poate citi mai departe, pentru că li se taie

legăturile și luați între săbiile „agen dich” – foarte curbate – ale celor patru ofițeri sunt conduși spre cortul marelui han. Văd câteva zeci de corniști sunând un semnal… Gărzile călare… Ofițeri care așteaptă ordine. Între ei, statura gigantică a unui ofițer cu cojoc din blană de tigru, foarte crăcănat, de gâtul căruia atârnă o paitză din aur masiv, dominată de un cap de leu.

— Tümen u-noionul Algui, comandant de zece mii, nepotul hanului, șoptește Răzbici. L-am văzut acum un an la Stambul, când se suia pe corabie să plece în Crimeia.

Prizonierii sunt opriți de săbiile ofițerilor.

— Să v-așterneți frunțile în pulbere, câinilor! spune unul din ei. Nici să nu ridicați ochii spre slăvita față a marelui han.

Racea mârâie în barbă. Doi ostași ridică perdeaua de mătase verde pe care sunt cusute cu fir de aur câteva semilune sprijinite pe iatagane. Sunt împinși într-un cort de mătase roșie, unde câțiva ofițeri stau nemișcați pe blăni de lup și gazelă.

• Capitolul 6

Perdea subțire de mătase azurie, pe sub care ies mirosuri de blănuri bine tăbăcite și mirodenii. Glasul tărăgănat al ofițerului împărătesc care, în numele împăratului Deri Devletului, Sublimei Porți, îi poruncește hanului să grăbească cu oștirea în așa fel, încât în noaptea de 16 a lunii să fie la 20 de leghe de cetatea Ierköki-Giurgiu, să-l prindă de la spate pe netrebnicul bey Mihaly, să-i risipească oștirea, în timp ce ienicerii îl vor izbi în față, culcându-l pe veci sub iatagane.

Cei doi prizonieri se privesc în treacăt. Vestea conține date de viață și de moarte. Harban u-noionul care-l păzește pe Racea în flancul stâng se pleacă spre el și-i spune într-o românească stâlcită:

— Nu ciuli urechea, lup flămând… Veștile astea au să moară o dată cu tine…

Racea nu răspunde. Își dă seama că ceea ce s-a putut întâmpla în fața unor oșteni simpli, plini de năluciri, nu se mai poate întâmpla în fața hanului. Își îndreaptă șira spinării. Se-mbățoșează și jupân Răzbici. Se aude un glas tăios, care mulțumește ofițerului pentru porunca slăvitului împărat. Îl ceartă pe iuzbașul care și-a pierdut oștenii, dar mai ales îl ceartă

pentru că s-a întors în tabără. Se aude alt glas behăit și unsuros. Altul de femeie. Ofițerul împărătesc spune că el l-a luat pe acest viteaz să-l păzească, câinii de oșteni ai beyului necruțând nimic. El însuși a fost martor la lupta de noapte, când acei șacali flămânzi i-au atacat pe vitejii măritului han. Fiind aceia mulți câtă frunză și iarbă s-a temut pentru porunca împărătească. Crede că măritul han nu se va mânia, știind că această poruncă împărătească trebuie să ajungă la urechile binecuvântate. Glasul behăit și unsuros se plânge că bakaulii măritului han au luat toți robii meșteșugari, toate femeile tinere, fecioarele și tinerii frumoși, nelăsând pentru bakaulii săi decât femeile urâte, păstorii și pălmașii. Cineva bate într-un gong. Se face liniște. Trei bătăi de palme. Perdeaua se ridică și ei sunt împinși înainte.

Sub pologul de pâslă cusut cu stele de argint și aur, în baldachin de mătase verde, ușoară, de India, sprijinit pe patru stâlpi lucrați în colți de elefant. Sub baldachin, stând turcește pe o blană de leu, un bărbat voinic, înalt și suplu, cu ochii tăiați pieziș, verzi. Trăsături mongoloide. Pielea gălbuie. Mustăți prelinse. O cicatrice cu marginile albe – „Lovitură de sabie”, își spune Racea – în umărul obrazului. Peste cuirasa de aur, caftan îmblănit cu samur. Coif rotund, cu zale de aur ca apărătoare de ceafă, din oțel de Samarkand, suflat cu aur și încrustat cu rubine șlefuite măiestru. Pereții de pâslă ai cortului, decorați cu gazele tăiate din pâslă roșie, tigri în fel și fel de poziții, arcași și cai repeziți în galop. Două tipsii din aur, de ars mirodenii, purtate de roabe circaziene, de staturi mărețe, cu cozi negre-albăstrii, lungi până-n călcâie. Pe un trepied, tot din aur, o altă tipsie pe care ard cărbuni. Lângă han, la picioarele lui, o tătarcă tânără cu gene mari, nemaivăzut de mari, și ochi negrii, lucioși, obrazul diafan, foarte puțin alungit, învelită într-un caftan prin care Racea bănuiește forme dumnezeiești. În stânga, ofițerul împărătesc. În dreapta, Ieti Ghirei Kalga. Marele vizir, în picioare, iuzbașul, prosternat cu fruntea pe pâsla pardoselii. Patru gărzi cu halebarde aurite șt iataganele la șold, în platoșe din piele de zimbru, încremenite în cele patru colțuri ale baldachinului. De dincolo de baldachin, unde Racea bănuiește o altă încăpere a cortului acesta cu adevărat de despot răsăritean, se aud încet sunete dulci de țiteră.

— Prosternați-vă fruntea în țarină, viermilor! spune marele vizir, bătrân cu mutră de țap, în tătară.

Căpitanii, nemișcați. Apare un tălmaci, jumătate tătar, jumătate creștin.

— În genunchi, spune repede și bâlbâit, privindu-i cu ochi albaștri, zemoși.

— În genunchi tu…! mârâie Racea… Spune-i lui Ghazi Ghirei că oștenii Țării Românești nu îngenunche decât în fața voievodului lor, în a icoanelor atunci când vor, și a ibovnicelor atunci când le place.

— Tacă-ți limba afurisită, dacă vrei să nu ți-o smulgă gâdea.

Tălmaciul tălmăcește o poveste încâlcită. Hanul, care-și ținea ochii întredeschiși, îi aruncă lui Racea o privire pe care căpitanul o simte până-n rărunchi. Harban u-noionul care-i vorbise românește îi înfige mâna în ceafă voind să-l culce la pământ. Cu o mișcare scurtă, Racea i-o răsucește, punându-l într-un genunchi. Ceilalți ofițeri sar cu săbiile. Hanul ridică mâna. Spune în turcă:

— Ești viteaz. Vorbește.

— O fac cinstindu-ți cortul.

Racea se-nclină într-o reverență bățoasă, imitat de jupân Răzbici. Fac altă reverență mai adâncă tătarcei aceleia nespus de frumoase, care le răspunde cu un surâs.

— Cine ești tu? Cine este soțul tău?

— Oșteni domnești.

— Hah!… De ce ați izbit cu vicleșug oștenii mei?

Racea râde. Se trage de mustăți.

— Dacă aș fi năvălit în ailurile tale din Crimeia, arzând, pârjolind și robind, m-ai fi primit cu cântece de țimbale și fecioare înveșmântate în alb?

— Muhamed Ibn Hindușah Nahicevani…

— În cartea sa, „Dastur-al-Kiatib” completează Racea, aducându-și aminte de coperțile din piele de gazelă, cu cotoare aurite, de cartea aceea minunată din care-i citise de atâtea ori diacul Nathanail, sfetnicul de taină al măriei sale…

— Hah, face marele han și o privește intens pe tătarcă.

— Acel minunat Nahicevani nu scrie nicăieri că cel atacat n-are dreptul să se apere.

— Am luat bărbații voștri să-i punem la munci, spune Răzbici, înfoindu-și mustața ciupelită. Să vadă și ei ce-nseamnă aratul, semănatul. Apoi să culeagă alții roadă sudorii lor.

— Sunteți înțelepți? întrebă tătarca.

— Nu, frumoasă roză din Răsărit. Suntem oșteni.

— Unde sunt oștile domnului vostru?

— Acolo unde trebuie să fie, rază de soare.

— Domnul și stăpânul meu vă poruncește și vorbiți.

— Domnul și stăpânul nostru ne-a poruncit să tăcem, îl am martor pe jupân Răzbici.

— Adeveresc.

Tătarca își strânge caftanul la piept. Hanul privește în gol. Ieti Ghirei, cu fața unsuroasă, asudă din greu. Geme. Se foiește în blănuri.

— Noi suntem biciul și mânia cerului, abia șoptește marele han.

— Veți fi puși la chinuri. Chinuri cumplite, de care aș vrea să vă mântui… Vorbește, îl îndeamnă tătarca pe Racea, zâmbindu-i.

— N-avem ce vorbi.

— Am să te fac mai-marele femeilor mele…

— Parcă mie îmi făgăduiai bucuria asta, drace, șoptește Răzbici.

— Mă-nchin în fața bunăvoinței tale, zefir dulce de stepă… Asta o primesc chiar din clipa de față.

— Blestemate! izbucnește bătrânul cu mutră de țap. Cum vorbești cu împărăteasa noastră slăvită?!

Racea își mângâie mustața. Îi trage cu ochiul acelei preafrumoase împărătese, la care marele han ridică sprâncenele. Cei patru harban u-noioni se reped la oșteni. Pe jupân Răzbici îl îngenunche repede. Racea îi bușește în lege, înainte de a fi îngenuncheat. Cineva le smulge gulerele coantășelor, lăsându-le gâtul gol. Vizirul bate în gong de cinci ori. Pe sub sprâncene Racea îl vede pe călău. Buzat. Cu cercei în urechi. Rezemat pe coada unui satâr uriaș.

— Obicei de muieratic, scrâșnește Răzbici.

— Merita! E frumoasă.

— Nu capul meu, diavole.

— A uitat butucul. Vrea să ne-nspăimânte!

— Atunci să cântăm.

— Începe tu, Răzbiciule.

Spre mirarea tuturor celor de față, dar mai ales a lui Racea, jupân Răzbici își drege glasul și-ncepe să horească cu glas dulce de tenor. Tătarca le face semn celor patru ofițeri care-i ridică de

subțiori. Racea, bariton catifelat, îl secondează pe Răzbici. La alt semn al împărătesei de la Bachcisarai, roabele aduc tăvi cu smochine, curmale și rodii. Racea și Răzbici își umplu buzunarele.

— Acum veți merge să fiți munciți cu fierul roșu. Să vi se spargă oasele și să vi se scoată vinele, spune dulce împărăteasa. Știu că veți muri ca niște oșteni viteji. Am să poruncesc să nu vă lase pradă vulpilor. Duceți-vă, vitejilor, și Alah să vă dea puteri să nu scoateți un scâncet.

— De data asta ne-am ars, spune Răzbici.

Racea prinde din zbor privirea uneia dintre roabele circaziene. Roaba își clatină fruntea, arătând spre locul de unde se aud sunetele dulci ale țiterelor. Când se simte împins de tăișul săbiilor, semn că hotărârea împărătesei este nestrămutată, Racea se răsucește spre marele han care pare cufundat într-o liniște desăvârșită și-i spune foarte clar:

— N-ai s-o faci.

Se-nclină spre împărăteasă, ghiotindu-l pe Răzbici. Curteanul pricepe fulgerător, ca unul care n-are niciun chef să guste din plăcerile înșirate de buzele de mărgean ale tătarcei. Face o jumătate de pas spre Ieti Ghirei, i se-nclină, mascându-l pe Racea, care șoptește:

— Viața voastră, slăvite, e în primejdie!

Oricât de încet o spune, îl aude marele vizir care tresare, aruncându-i o privire pe sub sprâncene lui Ieti Ghirei Kalga, lac de apă sub blănurile de râs.

— Mare ești, prietene! strigă Racea.

Ridică amândouă brațele spre cer. Își dă capul pe spate.

— Slăvită fii!

Răzbici face la fel. Dă capul pe spate și strigă:

— Slăvită fii!

— Închide clonțul, jupâne, nechează Racea, bucuros de istețimea curteanului abia ieșit din botfori, care-i înțelege gândurile dintr-o ochire, dar mai ales de zborul săgetat al șoimului pe care-l privesc cu mâinile streașină gărzile călare ale keșigului, grupul de ofițeri cu paitze de aur la gât, semn al rangurilor înalte, garda de spahii a ofițerului împărătesc, negustătorii și chiar robii scoși la vânzare. Dintr-o dată, șoimul coboară săgeată. Spintecă văzduhul albastru, strălucitor, trece peste vârfurile sulițelor tătarilor din gardă și dispare la câteva

sute de pași, acolo unde Racea știe că se ține târgul de robi. Căpitanul își umflă pieptul. Îl înghiontește pe jupân Războici. Dă glas, atât de puternic, încât gărzile întorc capul spre el:

„Iată un păgân de turc
El se uită, eu mă uit.
Turcul se uită câinește
Și știu dracu ce-mi gândește...”

... Și știu dracu ce-mi gândește”... îi ține isonul jupân Războici.
— Ai să cânți tu, pe Alah ai să cânți, spune harban u-noionul căruia îi răsucise mâna de față cu hanul, tăindu-l cu vârful sabiei sub urechea stângă. Țâșnește sânge. Racea cântă mai departe. Cu mai multă putere. Țimbale. Corni. Din cortul hanului iese ofițerul împărătesc, dus de subțiori spre unul din corturile de pâslă din apropiere. După puțină vreme, Ieti Ghirei Kalga, susținut de izbașul care i-a luat prizonieri și care-i șoptește ceva, se-nclină și se retrage bătând temenele smerite. Ieti Ghirei Kalga încalecă. Racea îi întâlnește privirea. I se pare că ochii lui Ieti Ghirei trăiesc o altă viață decât obrazul puhav, rotund și plin de grăsime. Fratele hanului îl ațintește o clipă, îi zâmbește cu dinți lungi și galbeni, se lasă urcat în șa și pleacă la galop, urmat de nököt și gărzi. În aceeași clipă se aud strigăte puternice:
— Încă o dată, viteazule!
— Fă-ne cinstea asta, baatur.
— Nici Chani Ali Chan n-are asemenea șoimi în crescătoriile lui.
— Alah! Fă-ne cinstea.
Și iată cum dintre sulițe, mult mai aproape decât unde se lăsase, țâșnește spre cer șoimul gulerat al căpitanului Mârzea. Ieti Ghirei Kalga își strunește bidiviul. Cu mâna streașină urmărește șoimul care rotește pieptiș, drept spre soare. Războici răsuflă ușurat. Racea se-ntoarce spre harban u-noionul care l-a tăiat cu sabia și-i spune:
— Ești viteaz cu un bărbat dezarmat?
Își ascunde tulburarea pentru că de la capătul taberei marelui han, vine la pas Mârzea, care trage după el o namilă numai păr și barbă, iar de sub pelerina cu gluga ridicată, cu toate că s-a legat peste ochi cu o basma neagră, recunoaște nasul bărbătesc al căpitanului Ghețea. Cei patru ofițeri care-i străjuie îi împing

spre una din săniile acoperite cu o casă de nuiele și pâslă. Racea mârâie înciudat. Neghiobul de Mârzea călărește cu clonțul vârât în gulerul de blană al șubei, fără să-i ia seama. Nici Ghețea nu se uită la ei. Îi vine să urle. Nu se poate uita nici el, să nu trezească bănuiala gărzilor. Spune cu năduf:

— Hai, Războiciule.

Își potrivește glasul. Urmează străjile, cântând mâniat:

„*Turcul zice Ahmet, Ahmet,*
Eu îi trag un pumn în piept,
Turcul zice Aman, Aman,
Eu îl trag sub cel tufan."

— Stați! Poruncește unul dintre ofițeri.

Se-ntorc cu toții spre locul unde Ieti Ghirei Kalga îl întreabă pe Mârzea cât cere pe șoim și pe robul ăsta negru, bun să tragă singur la caicul lui aurit. Mârzea spune că nici șoimul, nici robul nu sunt de vânzare. Le-a adus în dar lui Chani Ali Chan. Șoimul este gruzin, robul este dușmanul său de moarte pe care l-a prins nu de mult, la un otac, unde voise să-l înjunghie. Ieti Ghirei Kalga behăie ceva spre nököt, care-l aprobă cu mișcări energice.

— Porcul spinos! se scapă unul dintre ofițerii cu o tăietură adâncă la colțul ochiului drept. Necinstește darurile pentru Chani Ali Chan și dorința acestui baatur.

Cei doi văd limpede când Mârzea își duce fluierița la gură. Șoimul pică săgetând albăstrimile, așezându-i-se pe mănușă. La o poruncă a lui Ieti Ghirei care spune:

— Sunt fratele lui Chani Ali Chan!

Doi nököt în blănuri de vulpe se reped la Mârzea și, înainte ca cineva să-și dea seama de ce se petrece, cad amândoi de pe cai, prinși de arcanele lui Ahmet și Mârzea.

— Alah! strigă gărzile hanului.

— Aman! strigă nököt și gărzile lui Ieti Ghirei.

Atenți la ce se-ntâmplă acolo, Racea și Războici tresar când aud glasul roabei circaziene, care-i spune unuia dintre ofițeri să ducă prizonierii în cortul tümen u-noionului Algui. Fără nicio zăbavă. Roaba trece pe lângă Racea, furându-l pe sub gene cu o privire dulce și ademenitoare. Sunt împinși cu vârful săbiilor între umeri. Mai apucă să vadă cum din grupul ofițerilor cu paitze de aur la piept se desprinde chiar tümen u-noionul Algui

care, închinându-se lui Ieti Ghirei, îi spune tare, să audă toate gărzile, că dacă acest baatur neînfricat vrea să i se-nchine lui Chani Ali Chan, este bine, în numele lui Alah, să fie lăsat s-o facă, mai ales aici, între gărzile slavicului și în chiar otacul stăpânului. Ieti Ghirei pleacă la galop, urmat de suită. Înainte de a fi trecuți pe sub pologul cortului baaturului Algui, Racea și Războici aud un glas de tunet, trăgând-o popește pe nas:

— Adevăăăr zic vouuăăă… Veni-va ceasul dreptății, al mâniei și scrâșnirii dințilorohohoor… Deci întăriți-vă în de vohohoi și fiți gata și primiți împărtășania lumiiinii!

• Capitolul 7

— Mă simt bine în acest cort ostășesc. Se vede că tümen u-noionului Algui îi place sabia, nu otrava. Ce zici, Războiciule?

— Zic ca tine.

— Ascultă-mă până la capăt.

Sunt despărțiți cu brutalitate. Cortul n-are nimic fastuos. Blăni de oaie. De stâlpul central, agățat scutul rotund din oțel cu gurgui, coiful de luptă blănit, arcul, sahaidacele cu săgeți. Câteva sulițe scurte. O cămașe de zale. Cizme de schimb. La căpătâiul culcușului, șaua. Pași. Intră o femeie acoperită cu bariș și văl, urmată de însuși tümen u-noionul Algui, care face semn poruncitor gărzilor. Ofițerii ies bătând temenele aproape înfricoșate.

— Știam c-ai să vii, slăvito, șoptește Racea!

Trage cu urechea lângă pâsla cortului. Tătarca își scoate barișul. Prin văl i se văd doar ochii.

— Dacă limba ta nu va spune adevărul, ai să pieri în chinuri cumplite, viteazule.

— Și dacă-l spune?

— Am să-ți dăruiesc viața!

— Dac-ai fi bărbat, ți-aș cere s-o juri pe coran.

— Așa nu mi-o ceri?

— Cred în tine.

Tümen u-noionul Algui, uriaș, nemișcat, cu o frumusețe dură, de războinic mongol, împietrită pe obrazul vulturesc, nu-și dezlipește privirea verde de pe fruntea femeii. Spune:

— Așa va fi.

— Viteazule, șoptește soția marelui han.

— Îți cer, slăvito, un cort, mâncare și somn. Suntem trudiți. Tu sfătuiește-te cu umbrele zilei și ale nopții. Dacă ce spun e adevărat, mâine îmi dai doi oșteni să ne scoată din tabără. Ne dai cai și arme. De ce taci?!

— Vom vedea.

— Și noi.

Racea își încrucișează mâinile la piept. Tace. Tăcerea se prelungește neplăcut.

— Cât veți sta în otac, nu se va mișca un fir de păr din barba voastră, spune Algui.

Tătarca face câțiva pași grăbiți, mici și mlădii.

— Ce taină vrei să-mi spui?

— De viață și de moarte, slăvito. Grabnică. Atât de grabnică, încât fiecare clipă trecută îți smulge din caier o zi de viață. Ori poate o lună. Ori poate un an.

Racea știa, tot de la sfetnicul de taină al voievodului, care conducea logofeția treburilor dinafară ale țării, de intrigile și comploturile noionilor tătari, care de atâtea ori primejduiesc viața hanilor, așa cam boierii cei mari, veșnic nesupuși au făcut atâtea vânzări și morți de voievozi în Țara Românească și Moldova. Știe că Ghazi Ghirei are un fecior, dar nu știe dacă această femeie tânără și vădit înspăimântată este mama acelui fecior.

— Viață pentru viață, șoptește tătarca.

— Și moarte pentru moarte, șuieră baatur Algui.

Racea le face semn să se apropie.

— Corturile voastre au urechi. Puneți ochi buni și urechi credincioase să stea clipă de clipă în preajma solului de la Istambul.

— Hah!

— Să nu-l lase un pas singur… Se va duce la Ieti Ghirei…

— Hah!

— Ori va veni Ieti Ghirei la el. Mai curând asta… Vor sta barbă-n barbă, ca niște vulpoi păduchioși. Câteva pungi cu aur din pungile lui Ieti Ghirei vor intra în buzunarele acelui șacal cu inima neagră…

— De unde știi tu?

— Sunt derviș.

— Alah!

— Faceți să umble iscoadele voastre în tot otacul lui Chani Ali Chan. Apoi în al lui Ieti Ghirei Kalga. Să-l găsească pe baatur Sarîh. Să vadă dacă nu-i cumva trecut în catastifele morților. Dacă nu-l găsesc nici între morți, nici între vii, să-mi aduceți trei găini negre, cinci ficați de dulău și șapte țechini de aur, o nuia de alun și o tipsie de cărbuni. Și le aducă o femeie, să nu fie musulmană și să fi văzut măcar de treisprezece ori albind vârfurile munților cu frunțile în nori.

Împărăteasa de la Bachcisarai îl privește înspăimântată. Racea bate patru temenele spre locurile unde bănuie că sunt cele patru puncte cardinale. Strigă puternic, adresându-se unei forțe invizibile.

— Aici sunt!

Se-nclină ceremonios în fața femeii, în vreme ce jupân Războici desemnează cu vârful degetului pe pâsla de pe jos câteva semne cabalistice.

— Ai auzit glasul neființei? îl întreabă Racea.

— Încă nu!

Războici ascultă, cufundat în sine, niște sunete care par a veni dintr-o mare depărtare. Dintr-o dată se cutremură. Holbează ochii. Face spumă la gură.

— Știu! strigă.

— Duceți-vă, poruncește Racea, cuprinzându-l în brațe pe jupân Războici, care bate din picioare și tremură din toate mădularele.

• Capitolul 8

— Pe Alah, cinstește-mi cortul, viteazule, strigă o băbătie smochinită, se agață de scara lui Mârzea și-i șoptește trimițându-i în obraz miros de tutun și cumâs. Îți spun de unde să cumperi cele mai frumoase fecioare… Alah l-a chemat la el pe feciorul meu, dar mi-au rămas roabele lui, trei, viteazule! Câte una pentru fiecare din voi… Haida… Iată-mi cortul… Milostivește-te. Pentru un țechin de aur ai pe o noapte cortul, fân pentru cai și roabele.

Îi rânjește cu gingiile vinete.

— Piei de aici, cotoroanțo! se rățoie Mârzea.

Privitorii fac un cerc larg. Se găsesc în marginea otacului hanului și a medeanului unde târgul de robi e în floare. Un tătar bătrân, păstor după echipament, strigă:

— Fericiți-o pe sărmana Hava…

— Pe Alah, baatur… Hava și-a pierdut feciorul în lupte.

— Face cel mai bun cumâs din toată tabăra.

Bătrâna îl apucă pe Diavol de dârlogi. Mârzea mimează nehotărârea. Sania-cort a bătrânei este trasă chiar în marginea medeanului, unde se ține târgul de robi. De aici se poate supraveghea târgul, intrarea spre cortul marelui han, spre otacul unde probabil sunt ținuți prizonierii cei mai de seamă, pentru că vede din șa gărzile, săniile trase în cerc, închise cu ciapare și frânghii, ca și cortul cu tui galben unde au fost duși între săbii Racea și jupân Răzbici. Se uită la Radu Ghețea. Căpitanul își pleacă fruntea în semn de încuviințare.

— Să-ți văd sălașul, bătrâno. Dacă nu e curat ca stupul…

— Fii binecuvântat, viteazule, strigă femeia, trăgându-l pe Șeitan după ea în murmurul de aprobare al oștenilor de rând, gărzilor și păstorilor.

Un vaier prelung sfâșie miile de zgomote ale taberei. Pe una din ulițele de sănii și corturi, mulțimea se frământă. Alt vaier sfâșietor. Tătarii se întorc cu spatele. Își pleacă frunțile. Dinspre tabăra unde Mârzea bănuie robii de seamă vine o femeie înaltă, de mare frumusețe trupească, îmbrăcată într-o rochie de hetaia roșie, peste care poartă șubă nouă din pielcea de miel alb și pe cap mesal bătut în peruzele. E acoperită cu văl pe obraz. Merge cu pași mărunți. Se oprește în fața unui ostaș. Îi ia capul între palme, îl privește în ochi. Geme. Scoate vaierul acela îngrozitor. Ostașul îl strigă pe Alah. După ce pleacă femeia, cei din jur se grăbesc să atingă ostașul cu vârful degetelor. Mârzea se ridică în scări. Se face livid. Femeia se oprește în fața lor. Își ridică vălul cu două degete. Le dă ocol pe vârful picioarelor. E încălțată eu o ciuboțică roșie și cu una din blană albă.

— Alah! strigă păstorii.

— Să vedem pe cine-l alege femeia Profetului.

Femeia are ochi negri, scăpărători sub sprâncenele groase. Gât alb. Cosița despletită plină de paie. Se lasă o liniște de moarte. Tac negutătorii de robi. Tac robii. Femeia, o nebună – „Unde am văzut eu femeia asta?” se-ntreabă Mârzea – se oprește la capul lui Șeitan care-o adulmecă neliniștit.

— Descălecă, viteazule.

Se aud șoapte respectuoase.

— Te-a ales.

— Lăudat fie-n veci numele Domnului, cântă popa Stoica și-ngenunche. Mârzea descălecă. Nebuna îi cuprinde obrazul între palmele pe care căpitanul le simte fierbinți și neliniștite. I se uită-n ochi. De aproape. Respirația caldă îi mângâie buzele.

— Dumnezeu te-a adus, îi spune românește, și căpitanul se cutremură din creștet până-n tălpi… Îngenunche… Îi pune mâinile pe creștet. Ridică-te… Dă-mi semnul…

Îi astupă ochii cu mâinile. Descântă cu glas plăcut, tremurător:

„*Lipitură de noapte*
de miezul nopții
de cântarea cocoșilor
de vărsatul zorilor…”

Trece în bocet:

„*Zorilor, surorilor,*
Mândrelor, voi zânelor,
Voi nu vă pripiți
Să ne năvăliți…”

Mârzea spune parola:

— „L-au risipit să nu rămână nici în amintirea pământenilor”.

Radu Ghețea, la început surprins și neliniștit, îi șoptește popii Stoica:

— Am călcat cu dreptul, părinte.

Popa trage cu „Doamne-miluiește” puternic, mărind și mai mult bizarul scenei, întru totul pe placul păstorilor și călăreților tătari, care văd în ea ceva supranatural. Ghețea îl aude pe Ahmet spunând că un derviș de la Ispahan i-a prezis stăpânului său această întâlnire cu o fiică a Profetului. Tătarul căruia i-o spune șoptește călărețului din stânga că însuși Mârzea este baatur și bilgä, un adevărat viteaz și înțelept trăit prin medresele de la Urghenci, și asta s-a văzut din felul cum îl ascultă șoimul și cum i-a răspuns lui Ieti Ghirei Kalga.

— A venit să slujească lui Ghirei Chani, sublimului han, drept călăuză.

— Să ne scoată din țara asta a blestemelor.

— „Sfântul Sava”, răspunde femeia parolei lui Mârzea și-l sărută pe gură.

În clipa aceea căpitanul își aduce aminte de jupânița cneazului bănățean Drăgălina, care l-a slujit în tabăra banului Sava nu mai departe decât în primăvară…

— Rujo!

— Eu sunt domnia-ta… Dumnezeu mi-a luminat mințile.

Mârzea se-nclină ceremonios. Ridică brațele spre cer.

— Am un răvaș,

— Vin să-l iau.

Bocește:

„Scoală și te roagă
Și la sfântu soare,
Și la vânt de boare
Să nu prea grăbească
Zori de să ivească
Pân’ te vom griji…”

Aici Mârzea ciulește urechea, pentru că, oricât n-ar cunoaște cuvintele bocetului, ochii Rujii îi spun să fie atent.

…„ *Pân’ ne vom găti*
Prânzișor ne-om pune
Săbii și legume
Să mergem departe
Pe căi neumblate…”

Se depărtează. Ia între mâini capul unui păstor. Pe al unei tătarce. Pe al altui păstor. Apoi intră între robi. Când se-ntoarce, Mârzea surprinde privirea ascuțită a tătarcei bătrâne.

• Capitolul 9

Casa-cort de pâslă a bătrânei Hava are două încăperi despărțite printr-o perdea de cânepă pusă în două. În mijlocul

încăperii de la intrare un buhurdar cu cărbuni dă o părere de căldură. La intrarea căpitanilor care-l țin între ei pe popa Stoica, trei copile semănând leit, una mai ’năltuță, celelalte mai mici și gemene, se retrag speriate într-un colț.

— Astea sunt roabele, afurisito? întreabă Mârzea.

— Astea, prințișorule. Astea, leule neînfricat. Sunt neatinse de mână de bărbat. Nu știu decât de mângâierea mamei, șoimule.

— Sunteți românce? întreabă Radu Ghețea.

Niciun răspuns. Fetele tremură. Privesc tulburate la bărboiul popii Stoica.

De afară se aude sunetul repezit al unui corn. Și foarte limpede strigarea crainicului:

— Toți oștenii să se trezească din somn. Să-și hrănească caii. Să topească zăpadă și să-i adape. Să plece din piața de robi dendată. Neguțătorii să-și ia ce au cumpărat și să se tragă ori la cetate, ori pe Dunăre, să treacă dincolo. Robii care nu s-au vândut să fie întorși cu bicele la locurile lor. Să-și mănânce supa de rântaș. Femeile să înjuge bivolii la sănii. Să nu fie larmă și harababură. Cine face larmă și nu-și ține locul va fi legat în lanțuri și bătut până-și dă sufletul.

Bătrâna Havà se vaicără. Spune că pierde țechinul de aur. Cei doi căpitani se privesc nedumeriți.

— Așteptăm noaptea, spune Ghețea.

— E mai bine așa. Va fi mișcare.

— Băbătia trage cu urechea.

— E vremea să facem altceva, decât să ne tot foim pe aici.

Îl cheamă pe Ahmet. Îi dă o poruncă șoptită. Tătarul râde întrun dinte. Înainte ca Radu Ghețea să-și dea seama de ce sentâmplă, bătrâna Havà este legată peste gură cu propriul ei bariș. Ahmet o îmbrobodește în blana de oaie pe care probabil dormea. O leagă fedeleș și o rostogolește în cealaltă încăpere, unde o acoperă cu altă blană. Fetele țipă. Ghețea le face semne liniștitoare, își scoate basmaua de pe ochi.

— Ioi Iștenem... suspină cea mai mare și se potolește ca prin farmec.

La intrare, glasuri răgușite de tătarce care-o strigă pe Havà și-i spun să-njuge bivolii.

— Șeitan are să vă apuce de urechi, măgărițe bătrâne, spune Mârzea.

— Hah!

— Havà și-a găsit un bărbat.

— Cine știe ce păstor șchiop!

— Taci, Veliè… Baaturul…

Pași care se-ndepărtează grabnic. Strigăte. Harapnice pocnind. Mugetul bivolilor și al boilor. Nechezat de cal. Mârzea scoate din tureatcă răvașul voievodului către banul Sava. Ahmet veghează la intrare. Popa Stoica își dezleagă legăturile.

— Pe Sfântul Dumnezeu din ceruri, văzui trei rumâni din Băbiciu pe care-i târa spre sanie.

— Ce ai de gând să facem? întreabă Radu Ghețea.

— Să-i dau răvașul Rujii.

— Ești sigur…

— Ca de inima mea… Numai trei oameni au știut parola: măria-sa, banul Sava și eu.

— „Sfântul Sava?”

— Da. E părintele Sârbiei. I-au scos turcii oasele de la monastire și i le-au aruncat în drum după răscoala de la Ipek. Altceva nu mai avem din poruncă domnească.

— Să-i slobozim pe domniile lor Racea și Răzbici.

— Și robii, mârâie popa Stoica.

— Aceia la noapte. Părinte, ia câte junghere poți. Dă-le cum apuci. La muieri. La bărbați. Și tu, Radule… Auzi-o!… Ahmet!

— Aducem, spune tătarul, și Radu Ghețea se cutremură de durerea și chinul și stăpânirea de sine care sunt zugrăvite pe obrazul robului tătar, de fapt omul de arme și fratele de suflet al căpitanului Mârzea, aflat între ai lui, întors la viața lui de odinioară și totuși atât de departe de ea, poate pentru totdeauna.

De afară răzbate vaierul prelung al acelei jupânițe îmbătrânite în câteva luni, care joacă nebunia, pentru că mongolii respectă nebunia, socotind-o rodul unor forțe supranaturale, necunoscute, ca pe un dar al Profetului, ca pe o magie. Căpitanii desfac sacii cu jungherele. Cele trei fete cad în genunchi, se-nchină de la stânga la dreapta și-și bat frunțile de pâslă chemând-o pe fecioara Maria, cu glasul înecat în lacrimi.

• Capitolul 10

În cortul marelui han. Roabele strâng blănurile, pâslele de pe jos, buhurdarele de ars cărbuni. Împărăteasa Fatima îl roagă pe soțul ei să dea libertate celor doi dervişi necredincioşi care au spus adevărul. De când se teme ea de uneltirile lui Ieti Ghirei, acest şarpe viclean de stepă, care-şi rostogoleşte fiecare cuvânt prin venin şi care l-a cumpărat pe marele vizir Mamai, luându-i fata în haremul lui?! Vrea să-i răpească tronul împărătesc. Pe ea are s-o vândă, iar pe fiul ei şi-al dragostelor lor năprasnice ca vânturile stepei, ori ca furtunile mării, are să-l batjocorească. Îi va tăia nasul, urechile, şi-i va scoate ochii, sortindu-l ruşinii veşnice. La un semn al hanului, roabele ies speriate. Hanul Ghazi Ghirei priveşte baldachinul strâns, blana de leu făcută sul, semnele măririi şi puterii lui împachetate cu grijă. Zâmbeşte trist. Tatăl său l-a crescut în medresele înfiinţate de strămoşul de demult al hanilor Ak-Ordei, Uzbek-han, şi acolo s-a umplut de toată ştiinţa cuprinsă în cărţile de medicină, filosofie şi geografie ale învăţaţilor islamului. Trădarea evidentă a fratelui său îl îndurerează. Stăpânirea Ak-Ordei a devenit o povară grea şi apăsătoare, marii viziri şi oglanii se ţin numai de intrigi. Vor ca hanul să n-aibă nicio putere, ei să-şi călăuzească triburile acolo unde-i atrage prada, să încheie tratate cu voievozii şi cnezii ruşi ori cu Înalta Poartă, peste capul lui şi împotriva lui. Oftează. Mângâie părul luciu al soţiei sale favorite.

— Alah să-ţi dea linişte, Fatima, floarea vieţii mele. Voi veghea. Cei doi vor trebui să piară. Te-au văzut pe tine cu faţa descoperită. Au văzut şi auzit prea multe în otacul meu.

— Stăpâne!

— Am să-i dăruiesc sultanului…

— Inima mea… Sufletul meu tânjeşte după susurul havuzului nostru Sarî-Güzel… După şoapta vântului în chiparoşi.

— Ne vom întoarce, Fatima. Du-te şi veghează asupra fiului nostru iubit.

— Te ascult, stăpâne!

Ofiţerul de gardă la intrarea cortului intră şi-ntrebă dacă Kirin Kani îi primeşte pe tümen u-noionii Algui şi Malagan.

Marele han Ghazi Ghirei îşi pleacă uşor fruntea, în semn de aprobare. Nimeni nu observă cum dintre perdelele grele de

mătase, care maschează intrarea în harem, se desprinde una din roabele circaziene și, ieșind din cortul-harem, coboară treptele și, ducând o tavă cu fructe, rodii și smochine, se-ndreaptă cu pași repezi spre cortul tümen u-noionului Algui.

• Capitolul 11

— Mai încet, jupâne Răzbici… Te poftesc, nu cronțăi toate oasele acestei răposate găini negre.

— Înfulecă și taci.

— Cum ți-a plăcut vrăjitoria cu ficații de câine?

— Strașnică. Da' aia cu varga de alun?

— Hm!

— Roadei găina și slăvește-l pe Alah că datorită mie nu zaci descăpățânat și aruncat la câini.

Racea mormăie mulțumit. După ce le-au fost aduse toate cele cerute, trei găini negre vii, ficații de dulău, varga de alun și tipsia cu cărbuni aprinși, a fost sigur că împărăteasa, copleșită de grijă, își va striga roabele creștine și le va-ntreba care din ele au văzut de treisprezece ori albind vârfurile munților cu vârfurile în nori. Cine alta putea spune că da, în afară de gruzina care-l îmbie la șoapte de taină? A așteptat-o, și ea a venit. Fiind sigur că atât împărăteasa cât și frumosul Algui îi vor iscodi prin pâsla cortului, s-a dedat cu Răzbiciul ăsta isteț, care sfâșie pieptul găinii cu multă necuviință, s-au dedat la vrăjitorii cumplite, de le-a-nghețat lor înșiși măduva în oase. Lor și bietei gruzine. Știe că tot ce a spus împărătesei se va adeveri, și oricât ar fi de deștept Ghazi Ghirei, nu va hotărî să-i ucidă decât după ce va fi sigur că baatur Sarîh lipsește din otac. Poate, atunci îi va pune la chinuri să afle adevărul. Racea se-ntinde cu voluptate în așternutul comandantului de zece mii. Fără să vrea, a aflat și puterea oștirii hanului. Lângă Algui mai era un singur războinic cu paitză de aur pe piept. Ceilalți aveau paitze de argint, și el i-a numărat în liniște: erau douăzeci și patru în cap. Deci doi tümen u-noioni, comandanți de zece mii și douăzeci și patru de minghan u-noioni, comandanți de mie…

— Câți oșteni are măritul han în otacul lui, preaînțelepte curtean Răzbici, dacă atâta carne de găină neagră nu ți-a întunecat încă mințile? îl întreabă șoptit.

— Douășpatru de mii, filozofule.

Racea se umflă în bărboi.

— Tartore.

Se aud pașii roabei. Vorbele schimbate cu străjile. Gruzina intră galbenă, gata să se prăbușească.

— Îmi pusesem toate nădejdile în voi, spune ea în turcă…

Le face semn să se apropie și pune între ei tava cu fructe mirosind a soare asiatic și livezi fermecate.

• PORUNCA MĂRIEI-SALE

• Capitolul 1

Jupânița Ruja – aleasa Profetului, îl duce pe Șeitan de frâu. Mârzea călărește cu mâinile la piept, într-o stare extatică. Trec pe lângă ei, la galop, koșunele avangărzii, acoperindu-i cu pulbere de zăpadă. Robii sunt legați la funii. Femeile și copilele urcate în sănii. Toată tabăra lui Ghazi Ghirei frământată, răscolită de strigătele păstorilor care mână turmele de vite și oi prădate în Banat, de behăit și mugete, de nechezatul cailor, de sunetul gutural al corniștilor chemând unitățile să intre în ordinea de marș, pare un popor întreg pregătindu-se de migrație. În casa pe tălpici a tătarcei lacome, jupânița Ruja a luat răvașul voievodului și, după ce i-a sărutat pecețile, l-a ascuns la sân.

— Am dat de știre tuturor bărbaților și muierilor de credință că s-apropie ceasul mântuirii noastre, a spus fata aceea pe care-o cunoscuse îmbobocită, sfioasă, plină de nuri și veselă.

— Cu ajutorul Domnului, dar mai ales cu al acestor scule iubite de slujitorul său, a bodogănit popa Stoica, numărând treizeci de junghere țărănești, date din proaspăt pe gresie.

Jupânița și-a deschis șuba. Ei au văzut cu mirare cele două buzunare largi, cusute sub mița deasă, în care Ruja a dosit jungherele. Havà zăcea între blănuri, legată cobză, cu o maramă pe ochi și căluș în gură. S-au hotărât ca Ahmet, făcând pe paznicul, să-njuge bivolii, ajutat de popa Stoica. Când se vor mișca săniile tribului Șurakiul să facă în așa fel, încât să rămână pe loc, meșterind la o tălpice. Radu Ghețea să dea târcoale în jurul saniei, fără să se îndepărteze, riscând să fie luat rob de vrun tătar mai îndrăzneț. Mai ales să vegheze asupra cortului în care sunt prizonieri cei doi viteji. El, Mârzea, va merge să-l vadă pe banul Sava. Dacă se va-ntâmpla să nu poată primi răspuns la răvașul măriei sale, lucru mai mult decât sigur, atunci „aleasa Profetului” să caute gorunul care străjuie satul Furculești. Să vină sub el mâine la amiază, cu răspunsul. Pentru că în noaptea asta numai până acolo pot ajunge taberele hanului. Să nu se

sperie dacă se va simți cuprinsă și ridicată între crengile gorunului.

Soarele scăpată cufundându-se într-un cer plin de sânge. Se lasă ger tăios și, o dată cu gerul, pâcle dese, arcuite peste codrii, peste donjoanele cetății Turnu și taberele vânzolite ale marelui han. Jupânița Ruja, despletită, îmbătrânită, îl conduce spre niște sănii lungi, acoperite cu coviltire de pâslă neagră și înconjurate de ciapare – niște lese lungi, împletite din nuiele, care-nconjoară săniile așezate în cerc. Sunt zece sănii, străjuite de un lanț des de călăreți. Războinici pedestruiți strâng ciaparele, repede și în tăcere. Alții înhamă la sănii câte șase perechi de cai. Jupânița Ruja se lasă în genunchi. Ridică brațele spre cerul vinețiu acum, strigând cu putere numele lui Isus Christos. La a treia strigare, vine la galop un harban u-noion. Îl întreabă pe Mârzea ce vrea. Din ce unitate face parte și ce caută aici, când poruncile lui Chani Ali Chan spun să i se ia capul pe loc oricărui curios.

— M-a adus aleasa Profetului. Am venit să vă bine-cuvânt caii și armele.

Văzând-o pe „aleasă” înconjurându-l pe Mârzea, cu mâinile la piept și smerită, harban u-noionul i-a repezit printre dinți:

— Pe Alah, du-te, stăpâne, dacă vrei să nu mă spânzure Kirin Chani cu coarda propriului meu arc.

În clipa aceea, dincolo de pologul celei de a treia sănii s-a arătat statura uriașă a banului Sava, dus între lănci de patru războinici. Gărzile călare fac loc. Aleasa Profetului se duce spre acel patriarh al luptei antiotomane, făcând asupra lui semnul crucii. Când banul Sava, cu barba lui albă până-n brâu, îngenunche, din otacul marelui han izbucnesc strigăte pline de mânie și vocile crainicilor sună metalic și sfâșietor semnalul: „Toată lumea cu băgare de seamă. Au fugit doi robi din robii lui Chani Ali Chan. Nimeni nu iese din otac. Lăsați cale liberă urmăritorilor.”

Căpitanul Mârzea se-nclină adânc în fața harban u-noionului, spunându-i:

— Ia această așchie sfântă din piatra Sfântului Mormânt și Alah să fie cu tine.

Îi întinde o peruzea, pe care o scobise cu unghia din plăselele jungherului.

• Capitolul 2

— Vasăzică Chani Ali Chan ne-a pus gând rău, frumoaso.

— Vai mie!

— Nu te mai tângui.

Roaba tresare. Își îndreaptă umerii. Îl fulgeră cu ochi negri, adânci.

— Sunt fiică de nobil, războinicule. Cuibul neamului Runașvilli e clădit aproape de cuiburile vulturilor.

— Câte străji sunt afară?

— Două.

— În spatele cortului?

— Patru.

— Câte încăperi are cortul?

— Tot patru.

Racea îi cuprinde umerii. O trage lângă el.

— Îți joci capul pentru slobozenie?

— Pe inima mea, am să-ți fiu soție credincioasă…

— Femeie.

— Nu sunt femeie… Împărăteasa nu se lasă slujită decât de fecioare neprihănite, când se satură de ele, le dă oglanilor. Mă cheamă Elena. Poruncește.

— Când te-o gâtui acest războinic, strigă. Nu prea tare. Dar nici prea încet. Luptă-te.

— Să nu-l răpun prea repede, spune Elena… Ți-am înțeles gândul. Domnul cu noi…

Jupân Războici țâfnește pe nări, mânios.

— Ce-ți trece prin tigvă, diavole?!

Racea se lipește de pâsla cortului, lângă perdea. De afară răzbat tot mai limpezi zgomotele pregătirilor de plecare.

— Acum ori niciodată, Războiciule. Prinde-o… Gâtui-o, dar nu prea tare…

Jupân Războici se umflă în coantăș. Înțelege. Elena, gruzina, țipă. Jupân Războici rămâne cu gură căscată. Se uită prostit la Racea. Roaba țipă mai tare. Fuge prin cort. Răstoarnă buhurdarul cu jar. Jarul cade pe pâsla care-ncepe să fumege. Racea ascultă pașii grăbiți ai străjilor scârțâind în zăpadă. Un glas răgușit:

— Grăbește-te, Kadun… Vezi cei fac djinnii ăștia blestemați.

Perdeaua se smulge. Straja își vâră coiful de oțel blănit în cort. Vede roaba trântită într-un genunchi de unul din robi. În cort e fum înecăcios și-ntunerec. Când își vâră și umerii sub perdea, Racea îi încleștează gâtul. Îl strânge până-i aude vinele pârâind. Îl trage înăuntru.

— Hei, Kadun, ce se-ntâmplă acolo? strigă cel de afară.

Straja horcăie. Răzbici îi astupă gura. Racea îi face semn să-l dezbrace. Cum pașii celeilalte străji se apropie, gruzina reia jocul. Fuge. Iese pe sub perdea. Râde. Își aranjează părul.

— În numele lui Alah, ți s-a făcut de bici, deșuchiato, îi spune straja. Ce face Kadun?

— Îl leagă pe blestematul de vraci.

— Ce-a vrut să-ți facă?

— Să-mi ghicească viitorul.

— Și de ce ai țipat?

— Mi-a fost frică.

În cort, Racea îl șterge pe bravul Kadun din controalele oștirii tătare, în vreme ce Răzbici își pune șuba și coiful răposatului, încingându-și iataganul.

— Ce căpățână! mârâie burzuluit. Coiful ăsta îmi intră până pe umeri.

— Alah! mormăie Racea.

Gruzina ridică perdeaua.

— Hah! Strigă... Ce văd?

— Ce vezi?

— Djinnii, bolborosește fata și se repede în cort.

Când a doua strajă smulge perdeaua, se lovește nas în nas cu jupân Răzbici. Necunoscându-și tovarășul metamorfozat subit, holbează ochii și rămâne cu ei așa, pentru că degetele necruțătoare ale căpitanului Racea îi încleștează beregata. Operația se repetă cu mare viteză. Racea îi ia șuba, coiful și armele. Se convinge încă o dată că și-au dat duhul. Îi trage până-n patul din blănuri al tümen u-noionului Algui. Gruzina Elena, galbenă, scuturată brusc de un fior le spune că dacă se lasă prinși vor pieri toți trei în cele mai cumplite chinuri.

— Aleluia acum, rânjește Racea fioros și iese hotărât din cort.

Afară găsește întunericul și forfota taberei.

— Ridică-ți gulerul, tartore, îi șoptește jupân Răzbici. Cine dracu a mai văzut tătar cu bărboi ca al tău?

Iau roaba între ei. Racea grăbește spre locul unde otacul hanului se sparge, pregătindu-se de drum. Întinde pasul, silindu-i pe cei doi să alerge. Prin spatele lor trec la galop câțiva călăreți.

— Mai adu-i, Doamne, se bucură căpitanul… Să ne șteargă urmele, Răzbiciule, și să huzurim întru desfătul dragostelor.

O patrulă. Racea schimbă direcția. Câțiva bivoli mânați de tătarce. Racea răsuflă.

— Ah!… strigă pierit gruzina Elena.

Scapă tava. Se-nmoaie. Înainte de a cădea, Racea o prinde în brațe.

— Muierea! se zborșește jupân Răzbici de sub coiful pe care-l trage mereu pe ceafă. Ce ne facem acum?

Fără să răspundă, Racea o ia în brațe. Prin fața lor trece un convoi întunecat de sănii-case, trase de bivoli. Când Racea cu gruzina în brațe se strecoară prin fața celei dintâi perechi de bivoli, se-ntâmplă două lucruri. Din spate izbucnesc strigăte de alarmă. Cineva bate un scut cu latul iataganului. Tocsinul sună alarma. Iar aici, la nici zece pași de ei, lângă o sanie trasă într-o rână, un glas puternic de bas cântă:

„Auzi-mă și călăuzindu-te după acest glas, vei afla izbăvirea și mântuireaa taaa.”

• Capitolul 3

În viarmătul taberelor marelui han, Ahmet conduce bivolii atelajului spre zidurile cetății Turnu. Din răsărit și de pe Dunărea înghețată trece un vânt tăios, răcind codrul și lunca să vuiască surd. Ridică suluri de zăpadă de sub miile de copite, le învârtejește și le repede în ochii călăreților nogai.

— Adu-l, Doamne, spune popa Stoica tologit în lege pe pâslă.

În casa pe tălpici a tătarcei se ține sfat de oaste. Mârzea veghează la intrare cu paloșul pe genunchi. Gruzina Elena stă lipită de Racea, spre ciuda jupânului Răzbici. Cele trei copile se țin de Radu Ghețea cu o spaimă plină de bucurie, îi caută mâinile pe-ntuneric și i le sărută. Căpitanul se reculege greu. Îl apasă toată durerea omenească purtată crâncen în taberile pe care le simte târându-se sub crivăț.

— Adu-l, Doamne, se roagă popa Stoica.

Crivățul dezlănțuit se opintește să răstoarne casa pe tălpici. Chiuie bezmetic pe afară, și ei stau umăr în umăr, ascultându-l cu nădejdi înnebunitoare.

— Dac-am ajuns până aici, spune Mârzea, mergem până la capăt Radule, spune-le acestor două stafii cam ce avem de făcut… Și, ascultați-mă bine, diavolilor. Dacă mai faceți ceva de capul vostru, vă jur pe paloș că nu mai mișc un deget pentru voi. Auzi, bărbosule?

— Ai isprăvit liturghia, preacuviosule? Da!… Ia să-mi zici mie dacă am împlinit, ori ba, porunca măriei-sale.

— Pe jumătate.

— Adică?

— Adică am dat răvașul, stafie fără cap ce ești… Rămâne să iscodim tăria oștilor. Să slobozim robii. Să lovim haitele astea flămânde…

Racea și Răzbici râd pe-nfundate.

— Hai să-i tragem un pui de somn, Răzbiciule, spune Racea, lăsându-și capul în poala gruzinei… Spune-i acestui căpcăun că-i suntem mulțumitori pentru grija care ne-a purtat-o. Mai spune-i c-am avut noi grijă să numărăm până la unul oștenii slăvitei și binevoitoarei noastre gazde Chani Ali Chan… Și acu’ te ascult, profetule, lăsându-mă mângâiat de mâinile acestei podoabe a Gruziei.

• Capitolul 4

Miezul nopții. Iuzbașul de ieniceri din donjonul de răsărit al cetății Turnu se pleacă peste crenele, scrutând noaptea plină de chiotele crivățului. Ninsoarea deasă, spulberată, îi intră în ochi. Ascultă atent. Ca dintr-o mare depărtare, rar, crivățul aduce cu el mugetul stins al unui bivol. Scoate un felinar de sub giubea. Se-ntoarce spre curtea interioară unde vede grămădite săniile neguțătorilor de robi. Chiar sub arcadele porții, vede limpede silueta gheoboșată pe cămila de Gobi, înfofolită în burnuzul de camelot, cu fânarul agățat la șa. Strigă:

— Alah cu tine, Mustafa Muhamed al Ghazal.

Se aude scârțâitul vârtejurilor de la podul mobil. Huruitul lanțurilor. Mustafa Muhamed al Ghazal își leagănă fânarul.

Tăcut, convoiul de sănii iese în noapte, luând crivățul în umărul stâng.

• Capitolul 5

— Țap chior!

— Șacal râios!

Mârzea și Ahmet tabără pe conducătorul celei din urmă sănii din convoi, care se izbise cu codârla de sania lor, atunci când, intrând în lunca Dunării, cobora repezișul spre luciul negru al gheții. De sub pologul saniei se ițesc câteva capete.

— Cine face atâta larmă? întreabă un glas energic în turcă.

— Baaturul tătar, effendi, spune conducătorul saniei.

— Mână! strigă acela.

— Ar trebui să mergi pe jos și să veghezi, așa cum ți-a poruncit stăpânul tău, strigă Mârzea.

— Pe Alah, sunt singurul meu stăpân… Mână…

Sania aceea, ultima din convoi, coboară pe gheața Dunării, hurducăind. Mârzea și Ahmet îndeamnă bivolii. Crivățul ciocnește sinistru crengile uscate ale plutelor străvechi. Când ajung pe Dunăre îi retează cu șfichiul. Îi învăluie în trâmbe cenușii de zăpadă. Undeva, foarte departe, se vede clătinându-se fânarul conducătorului acestei caravane a durerii.

• Capitolul 6

Crivățul chiuie bezmetic în tot largul Dunării. Bivolii lunecă pe gheața zgrunțuroasă. Cad în genunchi. Racea sare din sanie, urmat de Ghețea și Răzbici.

— Numai s-ajungă diavolul ăla de popă, strigă Racea la urechea lui Mârzea.

— Pregătiți-vă, răspunde Mârzea, strângându-și poalele șubei.

În spatele saniei se bălăngăne pata de lumină a fânarului pe care gruzina Elena, ieșită în crivăț pe sub polog, îl leagănă în toate părțile.

Căpitanii și jupân Răzbici se opresc ca la comandă. Radu Ghețea îngenunche. Își lipește urechea de gheață.

— Vin, spune.

Crivățul îi smulge cuvântul de pe buze. Arată în susul fluviului. În josul lui, două brațe negre, două șiruri întunecate de călăreți, abia ghicite în noaptea muncită de viscol, îi depășesc, se-mplântă în întunericul orb, plin de zăpada viforâtă.

• Capitolul 7

Viscolul le înzăpezește bărbile. Sprâncenele.

— Aha! strigă Racea.

Călăreți. Din față. Din spate. Din flancuri. Pe crupele cailor pedestrași. Cu paloșele goale la mână. În șube. Sar jos. Se apropie de convoi. Lângă ei, o namilă pe un cal negru.

— Veniră oltenii! tună popa Stoica din Fărcașele Romanațiului, plecându-se în șa… Aici sunt căpitanii, jupâneaso Simo.

Alt călăreț. De sub coif, fața albă a jupânesei. Și glasul melodios:

— Începem, căpitane Ghețea?

— Voia domniei-tale, jupâneaso Sima!

Un chiuit năprasnic, răscolitor, sălbatic, mai tare decât crivățul:

— Hihihihiuuu, bă oltenilor… Pe ei, bă Iovilor!

Căpitanii își fac vânt în sania acelui effendi necunoscut. Din vifornița ies cu strigăte stăpânite oamenii de arme ai Buzeștilor.

• Capitolul 8

Luptă de noapte, icnită. Neguțătorii de robi sunt hăcuiți pe loc, împreună cu străjile. Călăreții olteni n-au putut prinde cămila de Gobi, călărită de Mustafa Muhamed al Ghazal. Neguțătorul a trântit fânarul de gheață. S-a topit în viscol, pe direcția Nicopolului. S-au auzit chemări. Strigăte:

— Mă tată, nu ești și matale aici?

— Gheorghițăăă! Gheorghițăăă!

— Muică!

Bivolii dejugați sunt mânați la trap spre malul românesc. Neguțătorii morți, lăsați în viscol. Și săniile. Pe bătrâna Havà o eliberează Ahmet. O suie pe unul din bivoli. O-nfofolește. Îi strigă:

— Ai să slujești acolo unde am să-ți poruncesc, bătrâno.

Viscolul își sporește puterea. Morții și săniile încep să se troienească. Oastea Simei Buzescu se strânge sub luncă, atunci când peste Dunărea spulberată se aude tânga prelungă a buciumelor.

• Capitolul 9

Cort de oaste în rovina peste care vifornița trece chiuind. Jupân Răzbici își trage cizmele blănite date de jupâneasa Sima. Se-nfofolește într-o șubă oltenească, nouă, care-i vine până la călcâie. Mormăie:

— Acu mă duc la măria-sa să-i duc veștile, da’ să crape rânza-n voi, că tot n-o să scăpați de mine…

Bufnește și-ntreabă unde-i este cușma. Afară se aud tropote și glasuri potolite.

— Jupâne Răzbici, spune Ghețea. Duci cu domnia-ta viața voievodului.

Curteanul se umflă în centură. Racea ațâță focul făcut în mijlocul cortului pe o tipsie. Mârzea scoate răvașul găsit asupra lui baatur Sarîh și i-l întinde.

— Poate filosoful ăsta să-nțeleagă mai mult. Jupâne…

— Te ascult căpitanule Mârzea.

— Spune-i măriei-sale că hanul ajunge spre Putineiu, cam în patru zile.

— Că-n noaptea asta s-au slobozit cinci sute și șapte robi. Patru sute unsprezece din satele măriei-sale…

— Bine, căpitane Ghețea.

— Că hanul târăște cu el încă opt mii de robi.

— Puterea oștii o mai ții minte, vajnicule Răzbici, zâmbește Racea, apropiind răvașul de flăcările domoale.

— Nu-mi duce grija, se-nțepoșează curteanul.

— Răvașul a ajuns în mâinile banului Sava. Răspunsul o să-l repezim de cum l-om avea.

— Aha! strigă Racea, cercetând mai îndeaproape răvașul găsit asupra tătarului.

— Ai înțeles ceva?

— Poate.

— Vezi să nu-i dai foc!

— Dacă măria-sa are să-l izbească pe han noaptea și în pripă, va putea să sloboadă toți robii, fără sminteală.

— Cu atât mai mult cu cât Ghazi Ghirei e înnădit de mine pe urmele țesăturilor lui Ferhat Characlan și ale lui Ieti Ghirei Chalga. Povestește-i măriei-sale tot ce a săvârșit domnia-mea în fața acelui bici a lui Dumnezeu. Slăvește-mi faptele, Răzbiciule. Nu te arăta cârcotaș și pizmătăreț… Aha!

— Ce ai, Belzebutule? De ce ne fierbi, încornoratule?!

— Vai de capul vostru, căpitani de paie ce sunteți. Vai ție, curtean înecat în pizmă și-n minciună, spune Racea cu măreție. Să vă dați capetele pe gresie, poate așa o să vi se ascută mințile alea proaste și leneșe. Vai, și iarăși vai, pe ce mâini dădu măria-sa oștirea și însăși viața măriei-sale!

— Dă-i un pumn peste plisc, Radule.

— Vezi să nu crapi de fală, frate Raceo.

— Cușma… Dolama… Ba nu. Poftesc cojoc nou… Sabia… Pistoalele… Haida… Închideți-vă clonțurile. Îl întovărășesc pe acest biet Răzbici la Scaun. Să nu-l răzbească vifornițele. Ori păgânii. Ori cine știe ce ochi duioși…

— Ai turbat, afurisitule.

— Ba! Răzbiciule, stai la polog. Nu intră nimeni… Veniți aproape, înțelepților. Uitați-vă. Sloveniți…

— Ah! face Mârzea.

— Pe Dumnezeu!… șoptește Ghețea.

Între șirurile nevinovate ale răvașului găsit asupra lui baatur Sarîh, apar alte rânduri scrise cu o cerneală roșie, care se văd cu atât mai bine cu cât răvașul este ținut mai aproape de foc. Mârzea descifrează, șoptind, răvașul scris în osmană:

> *„Către slăvitul, viteazul și nebiruitul Ieti Ghirei Kalga, prietenul nostru, sănătate. A fost la noi acel om a lui Ferhat Pașa Characlan, venind cu o corabie din Rhodos. Așa că ne-am înțeles cu pașa de Ierköki să-l prindem pe câinele de Michaly bey între iataganele ienicerimii și pieptul cailor tăi. Tu-mi dai capul beyului, eu îți dau capul hanului, pe care-l ademenesc așa cum ne-am înțeles. Ai slobod să pustiești Vlahia Mică și toate moșiile Buzeștilor, slugile beyului. În Vlahia Mare nu pustii, să putem fi puternici și să te ajutăm. Rămâi cu tümenul tău la Șerpătești, să poți cădea asupra*

hanului și să-l prinzi la mână, după voia pe care o ai. Îl aștept pe baatur Sarîh la locul știut, în a treia noapte de când ai să primești aceste vești.

Cu voia luminăției tale, Chisar, mare logofăt al Țării Românești."

Liniște de moarte. Afară vuietul luncilor și al viforului. Racea mormăi în bărboi:

— Domnia-sa Chisar-mare logofăt, și oamenii luminăției sale care ne puseseră la gheață. Ne-am luminat boieri dumneavoastră.

Apoi glasul popii Stoica:

— Să poftească domnia-sa curteanul Răzbici la jupâneasa Sima, pentru răvașe.

— Pentru răvașe și pentru viața Țării Românești, spune Racea, se echipează, vâră răvașul în traista de mătase pe care o poartă la piept, se cutremură de scârbă simțindu-l lângă inimă, se-mbumbă la coantăș și se-ntoarce spre frații săi de arme:

— De acum, pe viață și pe moarte, fraților mei, le spune, îmbrățișându-i.

— Pe viață și pe moarte, răspunde ca un ecou jupân Răzbici, gata de drum.

… Preceas de zori. Lumină tulbure, prefirată în ninsoarea spornică, fără vânt. Căpitanii în șei, cu jupân Răzbici, omul de arme Cârstocea și Ahmet. Zece călărași domnești, fără sulițe, cu paloșele la șold, încalecă zoriți. Popa Stoica ridică asupra lor crucea ghintuită. De scara lui Racea se ține gruzina Elena Runașvilli.

— Viteazule!…

— Rămâi în paza jupânesei, floare de Gruzia… Munte cu munte, darmite om cu om.

— La drum! comandă Radu Ghețea.

— La drum! răspund călărașii domnești.

Se urnesc la trap mic, în văzul robilor eliberați și al oștilor oltenești. Cei eliberați se lasă în genunchi.

— Fiți binecuvântați! le strigă un bătrân, încă verde.

— Vitejilor!

— Vitejilor! murmură bărbații și muierile și oștile, oltenești.

— Vitejilor!

Ei se leagănă-n șei, sub ninsoarea din ce în ce mai spornică, mai deasă și mai albă, călărind înnegurați spre sforul destinului de oșteni și oameni ai acestor pământuri.